

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

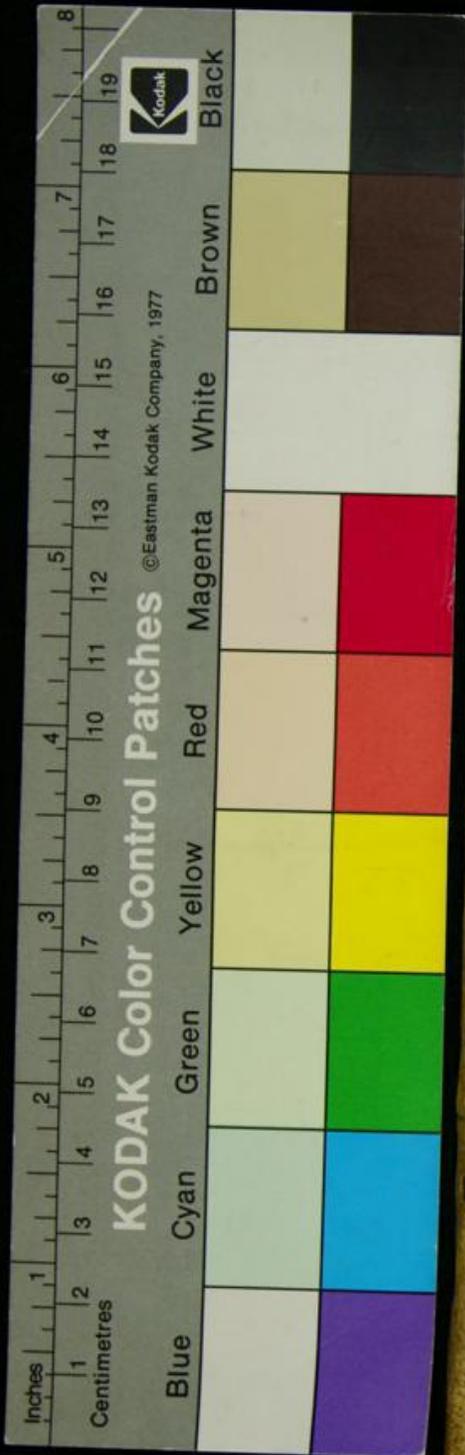
## **Sammelhandschrift - Cod. Aug. perg. 233**

**[S.l.], [9. Jh.]**

[urn:nbn:de:bsz:31-1709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1709)

Commentarii  
Epistolae canonice Petri  
Johannis & Jude  
Sancti Monachi passio & legenda





X 5.

Reg. 233

Aug. CCXXXIII  
233

Mit Korrekturen  
Reginberts. von fol.  
41 an.

# INCIP CŌMENTAR EPISTL IACOBI

**S**eptem tube quae fuerunt  
campopulo isrl quando obsesa e hieri cho figura  
septem apostolaru tendit quia hieri cho signi  
ficat mundu; & gentilitas non uirtuti corpo  
rali sed sono predicationis spiritalis auar. ut  
similit &rote inuisione ezechielis stantes ide quia docet  
de canonica scriptura mores corrigendos. atq;  
do c& scriptura de altitudine patnae celestis & de poe  
nis terrae. 7 sub iudicibus causis conscriptesunt epis  
id est ut uicia reseruarit ut iustas plantarit  
ut accusas hereticoru excluderet, apud doctricano  
nicesunt con non sicatholice. canonicae quando dant  
relegionis regulam. catholicae quando si dem  
cestem conduntiant id est per actu albm uita  
& theoreticam quo exemplo conscripte sunt epis & sm  
pphetiarum qui scripserunt post legem moysi  
sub quo ordine conscriptesunt si ei inuis uel in cre  
mentis ordine scrip tesunt si ei inuis ordo ob  
seruare recederetur. pet. epis prima in or  
dine suis & ponenda ordo autem in crementis est  
ut iacobi apus p hmc ponitur qui prius sub  
plantantur uita deinde acutior est acies mbilis  
in agnitione di & per ubitur ad gratiam & con  
fessionem in qua lingua scrip tesunt id est in  
greca cur in greca si ad ebreos mittuntur  
id est quia nati sunt in greca & p p utilitate

liber mon. augie maioris.

Aug. v. 233





grecorū credentū ubi scrip tesunt ep̄s iacob ep̄s  
in hierusalem p̄tri u. in roma quia quandi u  
in centi ocha fuit . uiii. annis non com memo  
retur de illo quod scrip sit s̄ ep̄s iohannis & iu  
das in asia scrip serunt quot sunt ep̄s de quibus  
& t̄it dubitatio. doctore. & quibus uerbis con  
uincitur ista dubitatio de iacobi ep̄s ut dicit hiero  
nimus quae ab celo sub nomine eius edita adfertur  
& recondita p̄tri ut dicit hieronimus quae ceplerisq;  
eius est se negatur p̄pter stili campy ore dis sonan  
tiam sed opinio eorum reuincitur ubi dicit he  
ronimus contra iunianum nolui om ne locū  
secūdae ep̄s p̄tri ponere de posterioribus  
iohannis presbiteri adseruntur qui fuit in effeso  
& ancem in scriptionem habuit intumulus suis.  
De ep̄s iudas quae in eodē delibro enoc testimoniu  
adsumptū qui apo crisus est. Qui sunt qui ordina  
uerunt ep̄s id est quiq; inter p̄dum. primo  
ser ut isrl al deis secundo per sis ac medis ter  
tio grecis. uii. romanis & t̄centis in greco ista  
sub centi ocho fuit regei aepifano rege grecorū  
epistulae id est missio consuetudinis est ista trans  
lectio. Alit̄ ccepistulae id est sup scrip tio ut sup posi  
tio quae stolce in greca positio uel scriptio in laen  
designatur ep̄icu super ep̄thoma in eb ali  
quando dicitur epistola littera si uel cerula  
P Jacobus. quibus modis dicitur iiii. patriarcha

primo quia tenent plenam esset in manu succ in  
 utero matris suae secundo in primis tunc ter  
 tio in benedictione. iste cum iacobus unce ac causa  
 quae fuit sub plenitudo utriusque iacob, cur  
 us ceditur id est per distinctione inter patri  
 archam & postula consuetudinis est iste tunc  
 tatio hieronimus cum non sic tunc in tractatu  
 apostoli iacob apud ebreos sic dicitur & sicem nunc  
 apud christi cenos iudeos sic uocat greci autem & sic  
 tati cuius sententia casibus seruit maluerunt  
 iacobum scribere quia iacob & de speculo sic scripserunt  
 propter supra dictam causam qui fuit saul ante quod saulus  
 esset iacobus dei ideo addit dei quae hostia est dei  
 ut dicitur omne masculinum quod aperuit uulua  
 sem domino uocabitur predictum dei; deinde seruus  
 se fecit tunc domini nisi quae prius per legem deo sancti  
 ficatus fuit deinde christo uoluntarie seruit  
 quibus modis dicitur uel creditur deus in creditur id est  
 ut augustinus dicitur bonum & perfectum sempiternum  
 omnipotentem debemus credere quia  
 sine his deus dici potest in autem modis dicitur primo  
 naturae ut dicitur in principio creauit deus caelum &  
 terra nominatione ut dicitur ad moysen: pro  
 sui in terra deum fara omni felicitate ut dicitur di  
 qui caelum & terram non fecerunt.  
 Qui primus nomen dei dixit in quo loco terram  
 Idixit quae causa dixit id est diabolus prohibetur

nomendi dixisse quando ad eam locutus est dicens  
quid precepit uobis ut non edatis de hoc ligno  
dicitur dedit uini tate quoniam aspicit. Dominus de domi  
natione dicit. ihu xpi seruus in quo loco prius hoc  
nomine uocatus est & quis uocauit id in re factum uocauit  
moyses dicitur & tu ihu elegisti uiros & pugna contra  
amalch acille xii. uiros elegit iste autem iesus sic  
ante uocabat a uisum non solum nomine sed & in  
opere figuram ihu gestabat pugnantem contra de  
mones per numerum consimilem xii. apostolorum.  
ihus seductor duobus modis non solum his que pesti non  
sed salutem anime sed & in his que contra pa  
sunt sancti ut dixit paulus. ter dominum rogauit  
ut discederet hoc autem iesus accipit in figuram xpi  
in altero pontificatus in altero regis forme  
scripturam in signa dixit dominus xpo meo chys  
in esaiadicit xpi sinu inuentum non nup ut est  
illud nolite tangere xpos meos sectam de illis  
antiquis nondum curantur xpiani donec aduenit  
ille qui non excelsu dono hoc nomine uocet  
deus uero dicuntur xpiani in antiochia tre in hoc  
nomine continentur unguis unguento unctus hic  
trinitas ostendit seruis & dominus dixit  
non dico uos seruos sed amicos qui in p  
bus modis seruatus dicitur duobus mo  
dis si uero si uel diabolo liber est autem apostolos  
a seruitute peccati sectam uolunt esse de serua

quibus modis dicitur iste saluator.

quasi  
sit

tribubus & inuenit tribuo quatuor batt illor dr  
 de seruitutis ad terram libertatis & p  
 missionis breccanur au dixit. tribus grec diuisid  
 int p: dr tribus ist nequis lacter & sep mul  
 tudine com mixta in ministracione di xii.  
 tribub; non ta corporales qua spiritalis trib.  
 intelleguntur qua disperasunt per loca ad  
 unati aũ fide xii. trib; ppt xii. apostulos.  
 scilicet salutem animæ sanitate corporis ut dicit  
 & scenant omnem leanguore salutem id doctrina  
 epistolæ animab; p ficit quare uerbum ponitur  
 in principio epistolary aptitudo rei quia n̄ sic con  
 con uent uerbu in absentia quomodo in p̄sentia  
 fuit hieronimus dicit quod cuq; uerbum apta  
 ri potest nar rationis hic dicemus siue exemplū  
 regū fidelium & gentium secuti sunt apostoli quia  
 fidei non contradicit ideo non commota<sup>ue</sup> runt  
 con suludinem contiquitatū in limis defe  
 tus quidam n̄ des saria. p̄scisa s̄c̄l̄tia. qua  
 re apostoli nomina sua ponunt in frontib; epistolæ  
 lacrum succrū idē ut dignitas apostolica ostēdē  
 tur alit̄ ut honorificetur uel amēat. huc usq;  
 p̄fectio uel saluatio & in p̄fectione. iiii. con  
 tinentur id est nom̄ cordis. ut iacob. & cui  
 adhesit idē dō & cui p̄ d̄ b̄t id est ut dicit  
 xii. tribub; & doctri na qua contineatur  
 per epistolam id est ut dicit salutem

dictio  
quæ deside

epistola moris est aepistulace aliquando conso  
lectur utom negaudiu aliquando ceperit cau  
scem utsiquis uestru indig& scipibilia ali  
quendo laude puocet utquidem scibler ali  
quendo increpat ut est adu& nescibler  
quice amicitia huius modii aliquando t& r&  
ut gladius uos consum& aliquando addidit  
doctrina utquod predixi & t& dico epistle  
missio t& c& ostendit presbntia p& absen  
tia omnegaudiu & estimate p& t& dixit om  
negaudiu c& subiungit in t& mptationes uarias  
p& t& dicit ista sententia illi israheli seru  
d& corporel& quib. modis t& mptatio dicit  
iii. idest cep& scibtorib. capt& d& collentib.  
ab her& icis ademo nib. uirtia sua d& lib. pati  
d& licem op& cet. increm& uir& uirtu p& tolle  
rentiam t& mptationu laudet. Opus  
p& f& t& idest p& seuerentia p& p& t& t& t&  
in nullo deficiet idem in nullo opere tor  
m& t& uel in nullo opere bono. Siquis uester  
indig& scipibilia p& t& desapibilia hoc doce&  
postq. dixit in t& mptationes uarias quia  
nemo potest sustinere t& mptationem nisi  
confortetur subit sapibilia iudeus hic doce&  
& scriba & scriba & hereticus & g& l& l&  
indig& scipibilia idest spiritali postula  
acto idest n& no ist& confidat seru& n&

nar rectio: sed adō postul& sapientiam omnib;  
 idest fidelib; quice sub iunxit postul& au in  
 fidedat idest sapientiam idest non res cerna  
 les. & non inppercent & tunc dicit nonne ego  
 eduxi uos de terra egypti idest beneficiorum di  
 recordati fuis sent qui fuer ingreca & n inpperce  
 ce si dixit s& non ita sunt doctores rectax  
 postul& infide siue olim beatus siue nup in  
 gressus quo exemplo cepostolus hic depostolan  
 da sapientia docet id est alce monis audis optio  
 nem dedit dicens postulce ame quoduis ut dem  
 tibi at illeceit da mihi sapientiam & intellegi  
 ticem h& postulatio ualde dno pleccuerat & ex  
 mplo iob apostulds loquit ad suos cuditores  
 quia & iob sic ait tuncquam una & mulierib;  
 ineptis sic locute es. Indige& sapientia prima  
 sapi entia hominis de uitate malce fecere  
 bona sperare proemia sapientia huius mundi  
 in tres partes diuidit fiffica id est naturalis  
 loice id est moralis a& hicc id est nationalis  
 ista sapientia di in hystoria immoralis en su  
 & d'og& sapientia nature bona pcedit sapi  
 entia inluminat consiliu stabiliunt prud& n  
 tice astutum fecit disciplina fir mat adus  
 fluctus maris mare quasi homo fluctus quasi  
 cogitationes uentus quasi diabolus non ergo  
 est m& idest quia dixit postul& infide nihil

hesitans aliquid id est sapiens. uir duplex id est  
iudeus siue galilaeus siue hereticus aut adhuc non relin-  
quens perfidiam suam in omnibus uis suis id est  
de bono ad malum & de malo ad bonum si exemplo  
ostendit hoc testimonium id est in simone  
mago dupliciter animi ostendit qui putabat  
de nauis uitam praetio corporali conperceren-  
gloriam & cum fratre humilis id est quia dixit omne  
gratia diuina qui se humiliat indignauerit in temp-  
tatione per dñi abieratione ipse a dño & ab illis  
diues id est superbi qui non uult humiliari in tempta-  
tione per dño diues gloriam ac si dixisset non  
illi dñi gloria dñi & ceteris maximelocum  
apostoli qui sub in confinio utriusque testamenti  
siue de dissolutione litterae siue de dñi uerbis siue  
& exemplis gloriam frater id est ut ait lazarus  
in sinu abrahae eleuatus diues autem id est di-  
ues ille qui postulat de lazaro sicut tamquam  
sicut flos foeni id est foenum aut crescit aut  
decrescit nunquam in uisita tua manet  
foenum uirescit id est in uisita tua flor & id est  
in uisita tua fructificat in senectute  
caedit in morte inducet cecidit uera ares-  
cit in puluere foenum non perit sed flos eius  
ita homo & si moritur subit resurgit  
Beatus uir prius dicitur beatus deinde temp-  
tationem suffulgentem id est per uisum

cupiditate dñi mōrtiū sufferit idest infide qui mul  
 ti sustinēt tōmpactiones & non sunt beati  
 ut heretici & alii multi qui p̄t̄ suscep̄ta pu  
 niantur. Beatus uir idest adhuc hostetur  
 tōmpactionē sustinēdam quia dixit om  
 neq̄ca diam coronam uite. Hec est beati  
 tudo ut dicit apostolus de reliquo reposita ē  
 mihi corona iusticie iusticia quasi dixisset  
 de tollerentia tōmpactionis permisit dñs  
 idest ut dicit esto fidelis usque ad mortē  
 & dabo tibi coronam uite. Diligentib; se  
 id non hereticis & his qui p̄t̄ suscep̄ta pu  
 niantur n̄ idē permisit idest opus popos  
 cit ex beati mercedē. Beatus uir qua  
 redemur uere redicant quia sufficere est  
 ma aut mōrtio nōm eius facere quia dño  
 principalit̄ creatus est. Beatus uir ut tan  
 toq̄ speyr̄cemiorum tollerabilibus labores  
 uite huius p̄ctia mur. Beatus non quique  
 rit diuitias pen̄ turas sed &ernas. Quo  
 cōdo tōmpatur & dicit tōmpauit dñs habra  
 ham idest p̄ccat dñs habraham tōmpatio  
 dñi p̄ccatio cōpellecur. Abstractus idest  
 dilecti concupis cōtra & m̄l̄e tuis idest con  
 sudu dñe p̄ccati. Beatus id̄sciat ad p̄fectū  
 p̄ccationem eius fidē dicunt heretici. Dñs non  
 diligit sup̄ quem dat tōmpationē.

beatus non beatus quis nisi is cui dicitur ambrosius  
presto est merito beatus macerius dicitur  
seneca dicitur beatus in lat. Nolite itaq; er  
rare id est ad illud referri dum est quod pau  
lo antedixit nemo cum temptatur dicat  
& reliqua quia ualde errant qui putant  
quo ad tempus tantum mali ac si dixisset n  
id fit dno quod putatis sed ad no hoc sibi  
potius credite. Omne datum optimu  
precanus & becanus filius aido nolunt  
hoc testi monium ad pph & factum unius rei  
separari quod apostolus alibi tradidit  
beneficiorum di dixit. Omne datum  
tam obatum id est contra isq; tñ nōtia  
in meo tri monio. Donū perfectum idē dig  
nitatis uirginitatis ideo dixit omne & du  
cebatur his uiribus multe uirutes exori  
untur. Omne datum idē uetus testamum  
quod optamū fuit iudeis suo tempore & omne  
donū idē nouū testamū quia in eo plēnitudō  
perfectio nis ostēdit. Omne datum idē  
donū doctrine spiritalis in doctore &  
omne donū idē perfectio castitatis in doc  
tum. Omne dat idē remissio peccatorum  
per baptismū. Omne donū id est ut  
sit post ea habitatio spī scī p̄ mundiciā  
lacu uerū. Dis cō dōr id est non tñ indicat

6  
cas sum donum spiritali quæm humilitate  
accipi dicitur a patre luminu id est astroꝝ  
aliter id est patri archæ & om̄ sci sicut apostulus  
testatur dicens iniquos luce sicut lumina  
pice immundo aliter p̄t̄ sep̄ t̄m̄ dona sp̄ sci  
Apud quib̄ non est trans mutatio id est de  
iudic̄ luce in sen̄ t̄m̄ de d̄ctia in t̄m̄  
t̄tiam de luce ad tenebras n̄c̄ uic̄ studis  
obumbratio hieronimus dixit nullis nature  
sue defectib; obumbratur quid nobis p̄fuit  
in mutabilitate atq; largit̄ di subiungit  
dicens uolun̄tate genuit nos. genuit id  
p̄t̄ filium id est spiritalit̄ per inno uatio  
n̄m sp̄ per beatusm̄ & doctrinam nos id est  
apostulus illo tempore nunc aut̄ om̄ib; fide  
lib; Uerbo aut̄ t̄t̄ id est euangelii sub  
iungit c̄d̄ quod genuit nos dicens ut simus  
initium c̄d̄ quod creature eius. creatura  
id est ecclesia ut dicit paulus apostulus si qua  
nova creatura duo initia habet & t̄ta id est  
abel primus & om̄ sci usque ad apostulos hoc  
est primū initium deinde apostoli s̄c̄d̄m  
initium & post illos om̄ sci usq; ad finem  
mundi. breuanus aut̄ docet quod ab adam  
genus humanum ortum est corporec̄  
hoc est initium s̄c̄d̄m cas̄m̄ aliquod aut̄  
initium spiritalit̄ apostolis completur a quib;

acta spiritalis coepit. scilicet frater mei di-  
lecti id est quod ad no est omne datu ob amu  
dicitur & aseanus quis que temptetur  
Sicut dicitur omnis homo uelox ista sermo re-  
ferendus est ad id quod paulo antedixit  
Cognit nos uerbo ubi tatis ac fidixit sicut apos-  
tulus ad hoc nos genuit dicitur spiritaliter  
ut ostendat decemus ubi actum doctrine nostris  
cuditoribus sitaui omnis homo uelox id est  
quia presciabat apostulos omni contumdere prin-  
cipatum uerbi omnis homo id est iudeus siue  
gentilis siue hereticus siue schismaticus siue  
cel audendum id est uerbu euangelii. tar-  
dus ad loquendum id est si leat docere donec  
efficiat fofus infide & docet nae ab hereti-  
cis uinctus existet tardus ad ira id est  
ad legem docendam quia in lege ira ostendit  
dicitur quando docet oculu poculo dicitur  
dicitur & odies inimicu tuam. irce enim  
uir iustitiam di non operatur iustitia  
iradi ut dicitur iratus est dnr in furore suo  
Animo patiens dicitur dicitur reputatur ira iusti-  
tiam di non operatur iustitia hic dicitur na  
euangelii est quia in euangelio dicitur ihs  
diligentemini cor uestis dicitur & irce tepper sequen-  
tib; dicitur. uir id est quia uiralis est omnis  
irce mulier dicitur uirago quia ad supra dicitur  
id.

G

a

7  
Aliter uelox & tardus id est ut augustinus dixit  
tardus enim ueritas auditur quae in praedicatione  
quo cum auditur humilitas custodit cum uero praedicatione  
dicitur uix non subripit quantum ad ueritatem cumque  
incedentia. sicut enim omnis homo id est ut  
hieronymus dixit uelociter audiendi facit  
hominem docibilem. tarditer ad loquendum  
hominem mansuetum facit. pythagorici  
per quinque annos silant ita & nos prius  
discamus & postea doceamus. & tardus ad  
iram id est quia iracundia citius euanescit  
propter quod abiciuntur id est quia modo praedicatione  
dixit. iracundia iustitiam diu non operatur  
ac si de omnibus ueritas diceret. omnem in  
munditiam hieronymus dixit in munditia  
est quae absque tactu muli huius fit.  
Et habundantiam malitiae augustinus  
dicit malitia quae comprehendit omnes uoluntates.  
Gregorius dicit malitiam uelociter in corde  
instituit uerbum more medici dixit hoc  
subiungit uerbum factus dicendo quod  
potest saluare animas uestras & hic  
ostendit quod indigebant animae uerbi  
medicamento. & non auditor est quantum  
fallunt uos in se ipsos id est in eo quod  
audiunt & non implent. simile est huic

testimonio quod apostulus dixit non audire  
legis iustificabantur apud dñm sed factores  
in speculo in quibus se scē am mae conspiciunt  
& in his agnosunt quid uerū celesti placeat  
ut quid displiceat & si quid in se delictis ma  
cule deprehendunt utraque cogitationū conuen  
gunt in lege per se & tētib; ac ut idē doctrina  
euangelii. si quis autē putat se religiosum ēē nō  
refrenans linguam suam cui adheret hoc  
testimonium id est quia antedixit abiciētes  
omne ne immunditiā & habundantiā malitiā  
post quā resicauit utraque in tenuis uult & ex  
cessus uana locutionem & dedere quia otiosū  
est alicui in aliquibusdam uitiis se cohercere  
si non se frenauit linguā suā apud dñm  
& patrem id est sub iunxit & patrem ut ostēdit  
de dñm filius in patre. uisitare pupillos &  
uiduas quomodo conuenit ista scilicet  
supra dicit scilicet dicitur qua dixit si quis autē putat  
se. hoc est uisitare pupillos illis benefacere  
& lenit loqui & in maculatū seculi dicitur  
id est qui a fornicatio & cupiditas timidi  
desunt uisitare pupillos & uiduas &  
& dicitur hic excusatio maritorum fornicasse  
dicitur quod non potuit se excusare  
ut potest scilicet ad selesiam uenire dū omnibus

com mandantur uisi tate pupillos. alit si quis  
 id est iudeus siue scriba & phariseus siue gentilis  
 aut hereticus & non refrenans id est de tra  
 hendo euangelii doctrina uisitate pupillos  
 id est doctorib; dicit pupilli id est sensus car  
 nales adieccolo male ueritate ideo dicuntur  
 pupilli quia hereli quer diabolū & in duas ide  
 ce nimas desestas ad diabolo frater mei nolite  
 ordo doctrinae est id est postquam abiecerat  
 in munditiam & malitiam & uana locu  
 tionem & libidinem quando dixit in ma  
 culcaturam se custodire de auaricia contemp  
 nenda docet ne pauper contempndur &  
 diues hono rificetur eo quod diues est  
 nolite consummatio perfectio ut non  
 solum non facies malum sed & iam nolite  
 cogitare. habere fidem id est per qua scri glori  
 ficat dm ac si dixisset nolite fidem uestram  
 acceptionem iungere personarum & in  
 datus in eu id est per honorem ueste predica  
 id est ante dixit in ueste alba tute sed hic id est  
 in sede honorabili non ne iudicatis apud  
 uos in ipsis ac si dixisset uestra ad in  
 uenitio nis est non di & con plo siue uerbis  
 quia ille precepit pauperib; bene facite dum  
 & facti estis iudices id est auctores.

Audite fratres tres non dicitur elegit pauperes & uos  
et non tres no dicitur pauperes. tunc illuc aut sede  
sup elegit dicitur id est xpi pauperes de electione  
tentum iacobus ait pcculus au cepit cau  
sem dicitur elegit dicitur questut ac sunt mundi  
ut confundat & fofatice pauperes in hoc mundo  
quic infide diuget hic fides intellegenda est  
p omnibus uirtutibus ad trahunt id est ut  
non dominetur bouem tuum aut asinum  
& cetera bleffemant id est uobis nominatis  
nomine xpiano deprehendo bonum nom id xpi  
in uocatu est sup uos id est in baptismo. benefa  
citas uerbo isto respondit tunc id causa in  
plendi mandatum & non ppter munera dedita  
esperanda legem pgetem id quia ad moysen  
deceat est pmo sca scriptura id quia dictum  
est in psalms non enim iniqui tatem pxi  
tui. & in euangelio dicitur omnia quecumq;  
uolueritis ut faciant uobis homines ita  
uos facite illis. & in euangelio dicitur  
hoc testimonio continetur uisio carnalis  
uisio spiritalis & intellectualis. dicitur fallax  
scaphidus & spiritalis quomodo bat earu  
fellecia carnalis qui in nauem puetet mar  
gines fluminis currite & ligna spirita  
lis fallitur id quando cogitas de ab scribis;

9  
reb; fecit tuamens aliquem figuram sed  
fecit carnalis & spiritalis indiget intel  
lectu aliam probat in uisione nabucodonosor  
sem ui cōm indiget carnalis & spir - uisio car  
nalis proximum implet diligere uisio spir quan  
do cogit illam per dilectionem licet absens  
fuerit intel quando animam eius in dō diligi  
tis in dō surceponenda est in dilectione proximi in  
dilectione dī non ponenda est quib; modis con  
sistit dilectio dī & proximi quatuor modis  
duob; uisibilib; diliget proximum tuum & diligite  
inimicos uestros inuisibilib; diliget dnm  
& celibi diliget animam tuam. in xpo caritas  
fuit pleni tudine in scō purifica tione coccus  
bustulus significat caritatem duplicem quia  
si mul diligit dnm ac proximum caritas si habet  
ordinem an non habet id est diligit dnm & tuam  
animam in dō & proximum tuum quasi animam  
tuam & inimicum tuum tamquam proximum tuum  
redarguit a lege id est si non dī causa diuina  
honorat; Offendit autem in uno id est in supra  
dūto mandato in quo continetur pleni tudō  
mandatorum. Omnium reus id est qui aman  
datum dilectionis transgressus est de quo  
dñs in iuan gelyo loquit dicens hęc est lex &  
pfecta per rōn factam hoc testimonium

comparat de illo uirg' qui in sababto congrega ut  
ligna cedignon & mortuus est quia dicit dicit  
scifices diem scabata & ad rem uisibilem hiero  
nimus comparat id dulo pleno uino siue  
lacte & gutta una impedito. Alit leua leuib;  
graua gruib; id quic sunt mandata coequa  
lice siue maxima siue minima quando trans  
gredieris magnum ut minimum reus factus  
es mandatis coequalibus. sic loquimini & sic  
facite heri sibi sermo ac si dixit sic loquimi  
ni dilectionem proximi & sic facite. licet de om  
nib; mandatis intellegendum est. Leuib;  
tatis id nouu' testamtu' iudicari id est  
eos de iudicio ut est illud sermo quem locutus  
sum uob' iudicabit uos ipse in nouis si modie  
iudicium eni si nemisen cordia & reliq' misen  
cordia hic de omnib; uisitatibus intellegenda  
quia de omnib; mandatis dixit sic loquimini  
& sic facite ideo de misen cordia dixit quia illi  
misen cordia indigebant qui pauperes &  
honorabant super & altat autem misen cor  
dia id est si reus fuerit in aliquibus dam  
delictis misen cordia facit illum euade  
dere ut in loth ostensum est qui euade  
re poterat phospitib; suscipiendis quic  
p dicit de eadem re loquitur qui dixit

sic loqui mihi & sic. quia loquutio ne fides ostendit  
 ideo subiungit quid dicitur ne sibi blandiri & ali  
 quis de fide tantum. mortua in semet ipsa id quia  
 utraque fide opus est opere autem separato illic in seme  
 tipse mortua remanet. quod duobus dicitur id est  
 quo modo non dicitur illic dicitur ita & ita  
 sic & uos non habetis mercedem de illa simula  
 tione quae si de personali cuius iacob; loquitur dicens  
 sed de caetero quis tui fidem habet id est quare tu  
 perdes fidem cum habeas eam & quasi interroganti  
 iacob; respondit & ego opera habeo & contremes  
 cant. id potestatem id nihil distat ad eum  
 qui fidem habet sine operibus. dicitur utroque gentilis  
 qui non credit. O homo inanis idem habetis fidem  
 si ne operibus. otiosum est id ut ait dicitur mortua  
 est in semet ipsa iacob; ait quod mortua est fides  
 sine operibus; paulus autem dicitur arbitramur enim hominem  
 iustificari per fidem sine operibus; id perbat quando  
 dimittuntur peccata fide tantum iacob; autem de ope  
 ribus post fidem sequentibus; dixit. alii pro di similib;  
 caudis toribus; dixerunt. Abraham patrem nostrum idem  
 apostolus non tantum carne sed & fide. Abram idem  
 patrem excelsus. Abraham idem patrem multarum  
 gentium similitudo in uobis testamur.  
 ut sciamus principem meam. deinde sciamus idem prin  
 cipem excelsa idem quia dicitur non dicitur huius filius

ancille cum filio meo Isaac & in nouo testam<sup>to</sup> ut  
pater qui fuit prius simon. Offerens Isaac idē  
pater in prom<sup>to</sup> posit<sup>o</sup>. iiii. causis fides abra  
he p<sup>ba</sup>ta est dicens d<sup>r</sup> offer mibi filiū tuū id est  
non al<sup>ter</sup> uisū. Isaac idē in quo habet p<sup>mi</sup>siōnē  
iii. unigenitū id est filiū p<sup>mi</sup>siōnis. iiii. quōdā dili  
gē. per t<sup>er</sup>duū n<sup>o</sup> t<sup>er</sup>dit ut hoc spatio p<sup>li</sup>xo in  
t<sup>er</sup>duū filiū & filius amplexus patris inereret  
& per totam uiam cogitationib<sup>us</sup>. d<sup>r</sup> cerp<sup>er</sup>etur  
dam ambulat d<sup>r</sup> t<sup>er</sup>ragit abraham id est p<sup>er</sup> Isaac  
idē in diuinitas xpi impassibilis. anes id caro q<sup>u</sup>  
cōd<sup>er</sup> sump<sup>er</sup> sit d<sup>r</sup> filius nimirum q<sup>u</sup> d<sup>r</sup> si idē locū  
esset in quo abraham Isaac d<sup>r</sup> posuerat offerre  
& in quo d<sup>r</sup> cruci fixus sur est fides cooperabat<sup>ur</sup>  
operib<sup>us</sup>; illius id est nisi fidelis esset filiū suū  
non obtulisset & fides illius nihil p<sup>er</sup>fuit nisi  
d<sup>r</sup> obedire esset fides consūmata est id est ex  
actata est siue p<sup>er</sup>fecta est & sub p<sup>er</sup>fecta est sc<sup>ri</sup>p  
tura id lib<sup>er</sup> legis & sub p<sup>er</sup>fecta est id est quia  
q<sup>u</sup> de eo sc<sup>ri</sup>p<sup>er</sup>tura nar<sup>er</sup>at dicens credidit  
abraham. op<sup>er</sup>ib<sup>us</sup>. compleuit ad iusticiam id est  
op<sup>er</sup>ib<sup>us</sup> & hoc est q<sup>u</sup> paulus dixit & sup<sup>er</sup>pleta est  
hoc uno eodēq<sup>ue</sup>. & d<sup>r</sup> iplo iacob & paulus  
utuntur sed iacob. de fide operib<sup>us</sup>. confirman  
da dixit. paulus autē de fide confirmanda  
maluit interpretari qua de op<sup>er</sup>ib<sup>us</sup> ideo illud

11  
seu tuis est quod credidit ab uxore suam in  
senectute concipere habundantem uterum mortifi-  
catis senectute factum adiustiam id est  
noui testamenti quia credit aet corpora resur-  
rectura de uero terre mortificato iacob aut  
mab opus offendi filium seu tuis est id est quia  
maluit de opibus fidem adiuuantibus exemplum  
ostendit de manichianis doctor noster hanc rem  
duorum apostolorum uno exemplo utitur et ad utras-  
que causas de dactibus uoluit similitudinem pone-  
re que uno eodemque uerbo mouentur sed non uno  
itineris currunt quae est ista similitudo quia  
tenet aet in doctoribus suis quando de fide ope-  
ribusque interpretatur et similitudinem se uerbo reche  
quando .iiii. stellas eleuat sursum opere perfecta  
doctores docent que corpus perficiuntur quod  
.iiii. elementis consistit et quando .iiii. eleuantur  
fides unitatis ostendit predicant et amicus dei  
apellatus est id est dei primo appellauit eum  
dicitur non possum celare tibi cum. abraham  
aliter amalch dicitur. accipe que tua sunt uere  
amicus dei est. rab id est genit iesus filius  
nunc indicat ihum xpm nunciu id apostoli  
funiculus de quo co indicat sanguinem xpi qui  
redemunt aet uolteplures magister id est  
quia docuit fidem opibus confirmani

& ut si aliquis utrumque teneret non festinaret prin-  
cipatum accipere. apud lotham refertur hoc testis  
ad illum locum in quo ait sitaū omnis homo ue-  
lox id est & si uelox fuis & ad audiendum & tar-  
dus non festinaret ad principatum. nolite plures  
quo exemplo corripit suos auditores id est exemplo  
dñi fugibilis inter ra principatum & qua doctrina  
idē dñi dicitur apostolis suis nolite uocari rabbi  
quia unus est magister uest. nolite si & magistri  
& deinde dicitur plures non plures si unam fidem & eam  
docent quia unus lib ad iohannem ostensus est & ad  
ezechiē ostensus est unus lib ista duo libri separati  
ostensi indicant qd unus lib tota canonica scrip-  
tura tenet illos ut non festinaret principa-  
tum appetit scilicet dicitur scribitur quod manus iudicium  
sumitur manus idē q subditur iudicium id uindic-  
tam in multis enim idē delictis. & si alios non susci-  
piamus: nolite plures. gr̄is nō merere sacra  
regimina quis quis impar est. audet & p concupis-  
centiam culminis ducitū percipiat perditionis  
hinc dñi per iacob prohibet dicitur nolite plures duo ma-  
gistr̄ sunt dñi natura homo donatione. si quis  
in uerbo non offēdit id est ac si dixisset iste si  
magister debet cuius doctrina perfecta est. per-  
fectus est uir idē si & te docet de incarnatione  
xpi & cruce & resur rectione & ascensione

id ac si dixisset sufficit nobis ratione dante dēnis dicitur & si alios nō susci-  
piamus

potest etiam frenū circū ducere totū corpus ac si  
 dixit id non sufficit etiam si in uerbo non offē  
 ditur nisi corpus suū custodiat. totū corpus  
 ideo dixit totum quia modicum est de corpore  
 linguam tantum custodire nisi sep totum custo  
 ditur. alii totū idē corpus aect cui p̄ est  
 si aut equis id est indicat auditores luxoriosos  
 ut dicit in zacharia equi misari frenā idē  
 p̄cepta diuina. ad consiliū dndum nob idē  
 ut doctorib. consiliant auditores nauer idē  
 abet in mare mundi huius gubnat aliquando  
 cons ad portum uitæ uniuersitas iniquitatis  
 lingua constituta id si in uerbo offēdit doctor  
 & in heresim declinat uniuersitas illi iniqui  
 tatis perubid. alii lingua constituit id lin  
 gua eue. & inflem mat id est sususcat opera  
 lingue peruersitas; rotam id est propter  
 eb domadam inflāmata a gehēna id est  
 in futurū; bestiarū id est uelones & uolucrū  
 id est aquilæ & corui & serpētiū id est apud  
 in nocētib. dicitur. In archa autē noe  
 ista omnia donata sunt & cū contēndur  
 in animalibus supra dictis omnē huius  
 animalū & bestiarum quomodo dixit  
 apostulus etiam celestium id est etiam  
 si fuerit aliqua natura domanda est id

ut paulus dixit anglicius & aliqua creatura  
aliter bestie id est callidi imprudentia seculari  
uolucres id est astrologi serpentes id est heretici  
nullus hominum domare potestati hominum  
id quia ad huc carnales sunt ut dicitur in euang  
quibus dicunt homines esse filium hominis de  
scis autem dicitur ego dixi diestis. Petrus dicit  
linguam & non subiungit suam quia nemo  
potest linguam ab aliis sed uel domare & sua  
suam uix potest sed tamen dicitur prohibere linguam  
tuam a malo & de iob dicitur & non prode caute  
iob labiis suis id est in hora temptationis  
quia licet uis tuis fuerit forsitan lingua labitur  
benedicimus deum id est in bibe & quando legimus  
canonicam scripturam procedit benedictio ut ma  
ledictio deinde subiungit exemplum dicitur enim  
quid potest fieri ut impossibile hoc sibi in re  
tate impossibile illud in perfectione ut laude  
mus deum & proximum maledicamus. aliter benedi  
dictio & maledictio id siue generaliter omnibus  
nisi deo cui si ueseparabit ad iudicium licet terram  
obseruantes & in apocalypsi euangelio cre  
dere quia licet intellegit maledictio ut dicit  
paulus qui redonit nos de maledicto legis  
ac si dixit sed impossibile est ut licet terra doceat  
& euangelium id est ut non soluet licet terra & euang  
gelium.

obserues quia dixit lex dicitur p dicitur oculu  
 p oculo & odies in micam euangelium au doce qui  
 tepor aut sent in dicit teram maxillam & ret  
 & diligite in mi cor uestro siue con trahereti  
 cum & filiosophum gentilium scriba & fariseum  
 loquitur ficus id est lex uuas id est doctrina  
 euangelii quis scipi dicit id qui recte intelligit  
 quid sit lit tera obser uan debet ut secundu  
 euangelium & disciplina tuis id est bono ex emplo  
 opera tionem suam id est diligetiam doctrine  
 in man sua & dicit scipitula id est doctrina  
 euang in qua ostendit mansuetudo indulgenti  
 in iuripa cibidi quod si zelu id est contra euangelii  
 doctrinam quia de doctore euangelico dixit in  
 mansuetudine sapientie. zelu apostolus addidit  
 amarū id est ut dixit paulus habetis zelum sed  
 non secundu scientiam. alit zelu amary id est  
 quia zelus est & bonus ut dicit zelus domus tue  
 comedit me habetis id est ad iudeos lit teram obser  
 uantes loquit & ad gentes & philosophos & scribas  
 & fariseos & contrarietates deinde sub iungitur  
 in cordibus uestris ac si dicit sed non sufficit  
 gloriam id est in legi lit tera siue in heressi  
 siue in filosofia & in dacer id euangelio con  
 tradicent dogma est ueritas sub iuncta. honest  
 desur sum dicit cō dicit omne em datur

desursum est sed terrena id est quia zelum amarum  
& contumelias habet. terrena id est non caelestis  
animalis id est non spiritalis. diabolica id est super  
sticiose & non est diuina. primum quidem pu  
di ca est. gregorius id est quia caste intellegit  
augustinus. pacifica id est quod minime deseruunt  
a societate proximorum modesta id est quia indulgentiam  
docet. non iudicans sine simulatione  
id est sine causa quod dicitur nolite iudicare & r. aliter  
non iudicatis ac si dixit & non est ista sapientia  
iudicatis id est false. seminat id est sapientia seminat  
fructus id est premia promittit. iustitia est id om  
nium iustitiam quod pitagora loquitur de iustitia  
di cibus sicut lyncia multas armellas dicit rarus  
iustitia multas iustitias operatur in pace id est in celo fa  
ciunt Libus pacem id est hic. unde bella & lites quod de  
zelo amarum & contumelias id est ad iudeos & iam nunc  
loquitur. bella & lites id est contra doctores euang  
elice concupiscentis uentris id est de amore legis iudeos  
filosophia filosopho & heresis heretico in mem  
bris id est maxime in linguis. concupiscentis id  
si deum ecclesie destruere & non habebitis id  
quia in dema ior crescit & occiditis id est ut stefano  
fecistis. & zelocitis id est eos quos non potestis prohibere  
litigatis id est & in deum fidelibus intellegitur id est  
dicit non u id est bene postulat & non rde te postulat

quis aliquis ad o silitigios est ut in concupis cōtūis  
 uestis insumatis. ac si dixit sē non capi dicit quan  
 diu est in concupis cōtūis uestis. Ad atten idē  
 nō uo cētūo sed nomi natiuo casu id est iudeos  
 & filo sophos & hereticos apostulur dñi ait non ad  
 utterentes uerbū dī. amor mundi ad uterat  
 animam amor fabricatoris mundi castificat  
 animam hiōnimus ait inimicus dī ēē quan  
 con stitūt uoluntas mundi uoluntati dī ami  
 ctitia id est per concupis cōtūis concordat. con  
 cordat huic testimonio nemo potest duobus  
 dominis seruire. Qui cūq; ergo uolubyt a  
 mi cus ēē sicut q; ergo ad p pinqante mundi  
 fine non gau dē amicus illius esse testatur  
 atq; p hoc inimicus dī ēē con uincit. Uolubyt  
 quanto magis siperficent. Aut putatis quia  
 in antē id est quia in crepauit iudeos & hereticos  
 & filiosophos dicit quia si zelū amax. & alibi  
 unde bella & lites. aut putatis quia in antē idē  
 quere non fuit sē in uot q; ergo arguis scriptura  
 id est supradicta sententia eius dem apostuli  
 ced inuidiam ideo putatis quia in antē locutus  
 est sem spī id est uestra concupis cōtūis con  
 tra euang inuidiam habdit. maiorem<sup>au</sup> dat  
 gratiam. dat id est scrip ture auditorib; eius  
 sicut paulus ait ad edificationem fidei ad dē

gratiam audientibus. Aliter gratia id est sub  
iuncta ut ait humilibus autem dat gratiam id est  
euangelio obedi et libus. superbis resistit re  
sistat superbia atque inuidia hic conuincunt  
banbanus. aut putatis nescitis deinde u putatis  
ad inuidiam id est contra inuidiam spiritus id est scri  
propterea quia dicit id quia predixit concupiscit  
spiritus. humilibus autem dat gratiam. haec maior  
gratia. sub dicit igitur id quia dicit superbis resistit  
adpropinquante deo id non loco sed sensu quomodo  
accedit ad eum qui in mundus est emunda  
te manus. id opera. scilicet purificate cor  
da id quia intus est miser esto te id in oculis  
uestris. luge te id animo. plorate id lacrymis  
risus uester id poperybus carnis & gaudium id est  
animi pertinet. Nolite de trahere aliquid  
id generaliter omnia ecclesiae dicit maxime  
doctoribus noui testamenti id ne illi rigidi discesserint  
iudeis obseruantibus utroque autem scilicet in uicariis  
ad legem ueritatis. detrahit legem id quia legem  
diligenter eximium tuum. Detrahit legem id quia  
parui perdit legem obseruare. & iudicat  
legem id conuenit legem quasi similitudo  
legis translatio. Non est factor legis. id est ut  
potuisset aliquid addere aut mutare sed  
est iudex qui potest perdere id est iudeos.

F

& liberare id est xpianos. consuetudo scriptur  
 turcerum ponere prius tristitia & postea letitia  
 utocidam & uiuificabo. per de re malor liberare  
 idē bonos. hodiā cras idē dieb. aut an  
 nis dicit. Uapor id est in comparatione ce  
 teri nati. si dē uolubet deprecey to tempo  
 re uult breuamur h. di. ci quia dñs habet imp  
 scibilia quia est & quia fuit hoc an illud id est  
 ibimus & lucrum fecimus. scibilia igit  
 idē de omni epistole in tellegit ab illo loco  
 in quod ic om negaudiū. Agē nunc dicitur  
 id est de opere do cē post scibilia quia die  
 scibilia igit bonum est ideo addidit nunc id  
 quan diu potestis benefacere qui sunt isti  
 di uter modo predixit ut in sup bis uestri  
 in miseris quae adueniunt uot sub iungit  
 que sunt iste miseria dicitur uesti mbrta  
 uestra de uindicta eoz ut maxime minas  
 di uitiae uestrae putrefactesunt id generalit  
 p omni sub stantia eoz intelleguntur diu  
 tiae. & uestimbrta uestra. id quia illud  
 euangeli non implent nactus fuit & opera  
 istis me in testimo niu uobis. idē dolens  
 dedit utis pu tres carib. & audi foram  
 a uaritia p q ista uerba reprehendit. ta qua  
 ignis idē sub pliu inno uis si mis dieb.  
 idē mostis ut iudici siue supra dicit

diuites idē iudeos. & senba & fenfer & philosophos  
& hereticos. aurum idē sensus sup stitio sa doctri  
ne. argutum idē sermo eloquētia & ce  
merces operum id postquam reprehēdit  
diuitū auaritia. Inquit cōlib, diuitis & iam  
in non red dōi da mercede operari argunt  
Allegoria diuites isti iudei & philosophi & p  
Operari sunt apostoli qui uolūg fructum de  
illis congre gere. merces idē fidem debe  
bant. Hieronimus. bonū duplex an sollicitu  
dini. sculi carere an uirginitatis premia  
spectare. clamat alibi sanguis fratris sui  
clam. hoc non uoce sed accusatione auer dñi  
idē dignatē audire sabahot idē exercitū  
siue om̄i potentis. epulati estis idē degula  
arguantur. deinde sub iungit ubi epulantur  
sup ter ram. idē non ut paulus dicit nostra dū  
con uer ratio & p. Deinde luxoria repre  
hēdit & opes et de auaritia diuitum homi  
cidium occidistis idē ut augeantur diuitiae  
occidisti istis iustū si de xpo intellegas hoc  
diuites iudeos intellegere debet non resisti  
uob hęc est iustitia malis non resistere pa  
cibilis esto frater idē post in crepationē p q  
uer sorum. ad iustos consolationē sermo  
con uertit. usq; ad abulum dñi idē in iudicio  
sue in morte. temporaneū idē qui apnas

macurum sic serotinum idest quia tardius ma-  
 turescit fructus temporis sunt quos superbius  
 militie presentis aquirunt idest fides atque  
 sinceritas mansuetudo corporis benevolentia corporis  
 temperantia contentio temperantia mali adpeditur boni  
 tranquillitas mansuetudo puritas castitas  
 seruitas quos post emeritum seruitum in illis  
 seculi perhibitione capiunt. Adquisitio rex  
 immortalium. hereditas celestium prosperitas  
 & eternorum. Antequam in mortis hora aut  
 dubitas iudicii; & exemplum accipite idest  
 post & exemplum rucule de martiribus; & exemplum  
 ponti. le bonis idest corporis. per martirium  
 peritibile idest animo perfidens per se las <sup>id est deo</sup>  
 quomnes martirium passi sunt. qui sustinu-  
 erunt sufferentiam. iob audistis id est q. suble-  
 gefuit ideo dic. audistis iob & iudistis finem dni  
 id est in & iudistis. iob & finem dni idest in par-  
 sione subiungit. cur passus est dicens quia  
 misericors dnus & miserator. Antequam  
 au id est que restant in finem epistole neq. p.  
 celum. subiungit quia q. d. est neq. per-  
 ter nam idest quia scabellum pedum eius est  
 & iustat aliquis uestis idest qui a per diabo-  
 lum accipit iustitiam; Ory & equoa-  
 nimo id est quia in iusticia dupliciter ostendit.  
 Ory idest mansuetudo prallat idest oye

simile huc quia apostulus ait orcem & mte opa  
& spu spalam mobile p'alam & spu; In firmatur  
qui in uob' ide q. arq; huc animarum medicus fuit  
& icem nunc corporum ee. Oleo idest in quola  
boris consolaco ad doloris p'fectio efficitur.  
scilicet infirmum idest siue in anima siue in cor  
pore ideo sub iungit & si imp'ca- tur sic dimit  
tur ei confi- t'ni ergo ideo quia dixit dimit  
tur. Confi- t'ni idest aliquando p'gratias  
agere ponit ut confi- t'or ab ipat. Aliquando  
p'p'ccatis dimit- tur ut confi- t'ni alit'at  
depreccatio iusti ad iudicem ad iudicem orcem di nob  
prestat auxilium helias homo erect in quo ost'ndit  
dicit quia homo erect similis nobis passibilis ide  
peccat siue est multap'ccat' siue de frequitate passibilitas  
dicit sub iungit au in quo ost'ndit quia multum  
ual' depreccatio iusti ad iudicem dicitur & orccione  
orcc ut iste au de si de confi- man da dicuntur  
Et non pluit annos .iii. ne ost'ndetur quia cum  
dicitur tantum postulare sub iungit dicitur  
& rursum orcc ut & celum dedit pluuiam .iii. anni  
sic citat id est ante legem. & sub lege & in principio  
gracie & celum idest apostoli. pluuiam idest predica  
tio. alit' .iii. idest ab adam usque ad noe  
& ano eiusque ad habraham. & ab habraham  
usque ad dauid deinde pluit idest salomone  
templum dno edificanti & in pace regnan. I

17

pluuiale tempus xpi ee designat. siue. iii. annuisti  
 & mch ser. yi. tempus anticristi significant deinde  
 pluit ide impete ecclesie cessantis modico tempore.  
 siquis exuobis exreuerit audy te te ide qui extra etes  
 seruit & presbiteris non induxit ut ore r dyl peo.  
 postquam p&cauit & nunc subsequenti sermone ne  
 glegentiam doctor exerat dicbis. & conuesterit  
 quis eu saluabit animam eius amoste ide doctor  
 animam suam seduat amoste hoc est creatu san  
 guinis audi toris ut est illud nisi adnuntiaueris  
 iniquo in tte tbn suam sanguinem ei demanuetua  
 requirce ideo ait amoste quia multap&cc tte docto  
 ris subnpiunt in neglegentia doctynae. Cui rei  
 similis est doctor quando animam conuestit  
 similis est speculaton speculanti de cur re. & indi  
 canli hostis in dias. deinde non solu animam sua  
 seduat sed & cuiu ita duple bonu efficit doctorib;  
 & audi torib; hobe dicitib; & contra hostib; pug  
 nantib; **FRIA** inimicus di consti tu tur  
 qui dñi ar dicitur diligimus gra utay anobis sub  
 lea suspiramus. Quib; modis intellegetur dñ  
 an quia si nep&ca t e est an quia p&ccata con donat  
 an quia creatura non est sed creator an qui a  
 non adorat sed adorat. Quib; modis negat  
 dñ. iii. per ignorantiam per consuetudinon  
 p& in firmitta ut serj tbn. Quib; mod in  
 terrogat dñ hu und manum genus id est

aut per peregrinacionem ut habraham aut  
per dolorem ut iob aut per occulta misteria ut  
paulus quibus modis loquitur deus ad humanam  
creaturam aut per semetipsum aut per crea-  
turam angelicam; Quid continetur in epis-  
tulis aut canonicis scripturis casibus & lamenta-  
tio & ue in tempore regno imperatoris in sub-  
plicis aduersus, deus & domini nostri scilicet ostendit se & uerum  
autem lege ut paulus ait formam uel accipit.  
Quare pro nomine ista conuinctio idem ihesu christi quia  
in utroque dicitur maiestati. uideatur ihm negare  
& corpus eius iudeis & totum christum negare quia dicit  
Alexandrus philipo uocauit presbiteros suos & diuisit  
illis regnum suum cum adhuc uiueret & scilicet scilicet  
recedit per caesarem antiochus filius antiochi reg-  
nauit infra anno christiano regni crece.  
In diebus illis scierunt filii iniqui & suaderunt  
multas dicentes eamus disputamus testamtu  
cum gentilibus quecumque & abi erunt ad regem  
& dedit eis precepta ut facerent iustitias gen-  
tium in christiano & XL. & tertio ascendisse  
in israel in multitudine graui & factus est planc-  
tus magnus in israel & post duos annos misit  
principem tyriorum & percussit eum & ut  
& mortuus est antiochus anno nono & qua-  
dragésimo & xxx. <sup>plura</sup> Omne gaudium  
presens non est <sup>li</sup> & omne quia in terra

18  
finitur in futurum ut ueritas aut ueritas qui ridetur  
nunc quia lugebunt sed omne quod hic incipit per  
fidem & in futurum implebitur per speciem iudicis & gau-  
dium meum in uobis & gaudium uestrum implebit.  
Omne gaudium in uarias temptationes ut rebecca  
& isac yfus & patribus fratres mei. iii. modus fra-  
dicantur naturae. contra mo. f. dñm. si quis  
uestrum solus res dubium est in sermone ueritate  
firmam in corde postulare. ii. modus fit ad no-  
fidelitatem. ut ibi <sup>et infidelitate</sup> temptauerunt dñm in cordibus suis  
ut perierunt eras animabus suis & postulat infide-  
ut si quis uestrum & r. Rexus quibus modus dicit  
iii. modus diuersus in bonis cuius predicatur ut apostolus  
mofon quia de- tur est celestium beatitudine  
idcirco beatitudinis appellatione utitur ut tan-  
toque spei bonorum labores huius uite tollerabilius  
pati amur preciosaque omnia possideat & inde  
sufficienter diuitias obtinet. Uir autem tenens  
accepit. & mulier amolita id est fragilitate  
augustinus dicit. Corda grec. id est auctora  
est fidelis. nemo corda habet lamina ductilia  
ira deperitur barta m. excedit. iustitiam di non  
operetur quia dup- tur barta m. iudicium  
sue rationis & asperat omne que furor suggerit  
ut peccatum peccat per iram gratia uitae socialis  
am mitatur sicut scriptum est nolite aduersari  
cum homine iracundo & r. Duobus modis

proximus diligit q<sup>uod</sup> non uis fieri & quecumq;  
uultis & sit sup & sciat aumisen cordia siuis  
perfectus esse uade & diuitib; huius seculi pre  
cipe ne rapuerant in in cor to diuitiarum suar;  
Et demoner credunt. fidem au quepo test saluare  
& prer sit apostulus dicit in xpo dñi ihu neq; circu  
cisio quicquid ualeat neq; preputium sed si deus que  
per dilectionem opera tur bene si au male & n  
b dñe opera tur pcul dubio rapor iacobum fides in  
sem & ipsa si non habeat opere mortua est qui rur  
sus ait si fidem quis dicat habere usq; salua reu  
icem de amore quid dicam si quo fides nihil pdest  
sper ueris sine amore ee non potest denique ut ait aposto  
lus iacob. & demoner credunt & conlremes cum necta  
m dñi sperant ut amant sed potius quia speramus & amant  
credendo ubi lux esse formidant propt q & apostulus  
fidem que p dilectionem operet adaptat atq; commenda  
quecunq; sine spe non potest p inde n & amor sine spe est n &  
si ne amore sper n & ut que sine fide; In mutas dñi offdñ  
dimus om ut apost uideo aliam <sup>legem</sup> in m dñi hñs m dñs repugnan  
tōn legitimis meae quia non iustificabitur in conspe  
ctu omnis ui uis; Ecce quantus ignis. quot sunt  
generes quibus nomi natur ignis primus gñus est ignis  
pcedis. ii. gñus fornicationis. iii. concupiscentie. iiii. car  
natis. v. diuise cordice. vi. iudicii. vii. infam. ligua  
autem & pta pter hos quibus donatum est adō. ii. mot  
in labiis delinquimus cū aut in iusta dicimus aut iusta

19  
p̄dicimur. nā & si aliquando culpe non eē p̄fecta non dicere  
ad m̄hi quicce taceat. Zelū amayx de p̄ncipatu dixit p̄m  
iudice doctorum alius doctoribus. Quib; modis fit  
inuidia. III. contra eum qui fit ante te postq; & e  
contra d̄cupi ditate p̄cedit zelus a zelo blasfemia  
eog malepe timur. ut dicitur delictare in d̄no  
& dabit tibi p̄tionis tue. ad uterū nes scitis  
ad uterū sunt om̄ qui ad uterū cupiunt  
fide & scipi b̄tia durc uehōm̄ter n̄c palpauit  
adolendo quos uoluit reparare sanando. ad  
uterū nes scitis sed nisi decor ruptione erubuit  
& uicem ad eum prolixos illos castos redire non con  
cupit et confunditur ergo ut rediat quiescat tabat  
n̄ redit & supbia impedi ebat anime reditum. quia in ce  
p̄t p̄ccatū non fecit sed p̄ccatū ostēdit quia amor  
huius mundi ad uterū animam amor febri  
catoris mundi castificat animam. & iudicat legē  
ille iudicat legem qui dicit aliquid non iuste eē p̄  
ceptum & ignorantiam non habere p̄ccatum.  
O miseris coris eoḡt miseretur his qui nondum  
in seculo ad uenerunt sicut scriptū est miser  
coris & miserator d̄nr. misera coraū est  
miserat̄ illis qui con uersionem faciunt inle  
geus gregorius dicit miser coris est  
quia pietate ad p̄ximū mouetur. misericor  
dia comiserō corde uocata est eoḡt unus  
quisque inuauit quem p̄iam miserum

atq; ei compatibis dum dolore animi tangitur  
ipsetor miserum facit ut eum amiseria liberet  
multum ualeat auxilium orandi nob scilicet  
in aduersis prestat. Qui conuerti fuerit  
ut erue eos amoste qui ducuntur & non cesser  
liberare eos si enim magne mercedis est amor  
tecastro eripere quandoque mortuorum quan  
ta merita est amosteccinmam liberare in celo  
ra patria sine fine uictarum; Ull modis re  
mit tunc peccata p'missa remissio est bab  
tis. i. per martirium. ii. per mar tyrum. iii. per helmo  
sinam. iiii. per hoc qd remittimus peccata  
fratris tribus noscitur. v. cu conuerti quis pe  
ccatorum ab errore uitae. vi. per habundan  
tiam caritatis. vii. per penitentiam ueram  
ut ibi & turonista impudatam peccata mei.  
Om scilicet pacis amatores summo studio locu  
querunt hunc querentes inuadunt hunc in  
ubi dicit. tunc scilicet peccatorum remis  
sio ut ubi ut quando ut qualibus dicit ubi  
quip penisi in catholica matris sinu quan  
do nisi ante uenturum dicitur ut apostu  
lus dicit ecce nunc tempus acceptabile  
dicit & queri te dnm dum in uisum potest  
dicit qualibus nisi his qui ad imitationem  
par uulox magisteria humilitate for  
mantur quibus dicitur sicut paruulos

& itaq; talium est sum regnum celorum paruum  
 ligo. Ergo nisi catholica ecclesia uel mar-  
 tures sunt dicatur & te ausus locus est in  
 quo confleat quo non deperit anima ful-  
 gore adter nae pulchritudinis nisi ut ita dica-  
 prius ardeat in officina canentis; Hullo  
 modo possunt se dicere habere capi rationem  
 qui diuidunt unumquemque ueritas enim una est  
 sicut scilicet scriptura sicut mysticis prudenter  
 & excedit acceptumque superficie simpliciter  
 resouet. hinc Epistole breues in uerbis longe  
 in sensibus ut rursus in uerbis qui in eorum lec-  
 tione. cecitati hieron. augst. dixit misisti  
 ad me epistolam in inopem libris pro magni-  
 tudine. iacob; ad idem silabam ut est dauid  
 sicut flos foeni esaias dixit antea iacobum  
 abraham non ne scopis uisus iusti cum alibi dicit  
 nemo scopis uisus legit iustificat legit opera  
 bibentes se nos cantur in sacramentis  
 & moribus ad sacramentum uel ad circum-  
 cisionem & ita ad morem uel ad idem. Omnis  
 natura bestiarum tribus modis uentur in ipis  
 omnia animalia uitam cautionem  
 fortitudine fortitudine uelocitate.  
 Tribus modis uincit homo fortitudine  
 uelocitate pulchritudine. Numquid  
 si cur potest. III. modis impossibile est.

aut naturee aut imperia aut infirmitate aut  
amicitia, p[er]ditas usq; male p[er]ditis. frustra  
suum celsumitur p[er]nitentia in uoce cum non ha  
beret in corde. ad p[ro]p[ri]etate non est loco sed  
sensu ad p[ro]p[ri]etate uob[is] in adiutorio. fecidit  
autem sicut illud more uolens scripturae non  
ponere personas aut locu[m]. p[er]ditu[m] III modis  
ignorantia ut fuit. paul[us] infirmi ut p[er]t[er] consuetu  
ut iudei III mod[is] aditurq; fit & causatione ut he  
p[er]dici e[st] e[st] n[on] n[on] p[ro]p[ri]etate interiore & exteriori  
hominu[m]. Consi[der]at[ur] t[er]m[in]i alterat[ur] qui escat  
hic p[er]t[er]ium iniqua diuersitas quatuor repudi  
catur & alius p[er]elegit. **INCIPIT PETRI PRIMA**

**P**etrus id est grece & latin[us] ut cesset syrum & e  
b[er]eu[m] est ideo dicitur p[er]t[er]us cep[er]t[er]e quia latina  
est & interpretatur agnos[is] chris[ti] grece est.  
hoc nom[en] syri ordinem conu[er]situdinis  
obseruat uicissitudinis id est q[ui] dixit simon tu es  
x[rist]i filius diuini deinde uicis sim[on] d[omi]n[us] ait  
Ego dico tibi tu es p[er]t[er]us p[er]t[er]u[m] obseruat  
quia agnos[is] chris[ti] dixit tu es x[rist]i unicuique  
credenti in p[er]t[er]um quae est x[rist]i unicuique  
cu[m] ecclesia nom[en] p[er]t[er]i largit[ur] est.  
Apostolus id est mis[er]us qui fuit mis[er]us in lege  
incipit e[st] x[rist]i, et d[omi]n[us] aduenit id est elegit eos  
d[omi]n[us] in hab[er]e ham. Disper[si]onem ponti uelam  
ice cob scripsit licet p[er]t[er]u[m] locu[m] n[on] conme

212

morat asia id minima sc̄p̄scibilia dīpāt  
alidicant q̄p̄redix de electis au idē eē sc̄p̄scib  
accem. Alit̄ sc̄p̄scibilia id quia meus cōpostulatus  
& quicq̄ p̄s̄rur es s̄m̄ electio & p̄scibilia duae  
iste sunt create quomodo p̄scibilia dicit  
illicui omnia p̄scibilia sunt siue p̄scibilia  
siue futurā mōre humano id cōsequem̄ homo  
sciet electio id quicq̄ si es & s̄cōnda licet mōre  
create ordo uicis s̄tudinis nondi cōdus tam mōre  
humano p̄scibilia p̄ior. In sc̄p̄ficationem  
sp̄r id sp̄r sc̄p̄ficatio quando impletur q̄m̄p̄s̄  
ta fuit in sc̄p̄fica sp̄r id sp̄r animarum p̄apostet  
p̄redicatio n̄m. Alit̄ sp̄m̄ sc̄p̄fica quando in  
animab; sc̄p̄ficat̄ p̄s̄fidem ut dicit sc̄p̄ficatur  
non in te sed in nob; Asp̄s̄ionem sc̄p̄nguinis siue  
in p̄dicanda xp̄i p̄s̄sione siue in effusione  
sc̄p̄nguinis p̄m̄astyrū confer soribus & b̄n̄p̄  
sc̄p̄nguinis xp̄i intellegit gratia id quod n̄m̄  
p̄c̄cata siue in doct̄ina sp̄r sc̄i siue in p̄dicat̄ia.  
E & pax id quicq̄ iungitur homo ad d̄m̄ siue pax  
int̄ anima & corpus & int̄ t̄d̄p̄ximū deinde  
int̄ t̄d̄ d̄m̄ pax cōseruat gratiam qui p̄n̄  
& uicua est sine al̄tera p̄c̄ca & b̄n̄plum  
d̄m̄ dicitur inquam cumq; cui t̄d̄m̄ aut castet  
in gaudyis p̄m̄m di t̄te pax huic domui  
& pax uob̄ cum ut m̄m̄p̄er eēt b̄n̄ficiorū  
d̄i. Benedic̄tur d̄i deuoc̄ione ḡb̄l̄um

12  
pater autem benedictus homo id est dono ac ciuitate  
de natura. benedictus deus cui soli reddenda  
est benedictio qui potuit auferre maledictionem  
peccati a deo. ut hieronymus dicit aut eum benedic-  
tionem nisi creaturam ut benedicite omnia opera domini  
dominum & peccatorum domini nostri ihesu christi id est quasi facies  
accepte & benedictum alacere. In spem uia  
id est uitae & aeternae. Incorruptibilis id est in con-  
tempatione id est in remissionis incorrupti-  
bilis id est aeternam. incontaminatam id  
sine ullo peccato. & inmarcescibilis id est sine  
fulle minutione. Conseruatam id est  
in diea ut a quo tempore id est ab origine mundi  
benedictus dicitur ut transgressione angelorum ideo  
incorruptibilis & pater quia in caelis conseruat  
qui in uis uicini id est diuina perfidens id est con-  
tra heresim dicitur quod autem uoluntur autem  
tu te in pot sunt. peccate nobis autem que culpa  
est qui non custodimus. Deinde subiungit  
& claudens eorum perfidiam dicitur perfidens  
in tempore peno ut simo iudicii modicum nunc  
si oportet & conseruat id quia nunc de he-  
reditate incorruptibile & salute prepara-  
ta dicitur ideo subiungit uiam per quam ueni-  
tur ad eam dicens modicum in lau dicitur id  
ut dicitur ueni te benedicti. & gloriam  
id est in mortalitatis & honorem id est premia

sic die <sup>sa</sup> brenur finem fidei id quando tribuatur  
 hereditas & qui ap fidei credetur de qua salu  
 te con iungit de salute que am mabar sit in no  
 uo testa mēto & de illa salute in futuro quia  
 per istam illic incipitur; scripturales in quo  
 id in xpo ut quocle temp. id salutar ut paut  
 cet decenunc tempus accep tabile & cenunc  
 dies salutar ex persioner id que de xpo le  
 guntur. & posteriorer glorias id uir  
 tutes multas que xpr p̄ficte si uedescit utruq;  
 intelligit per eos qui euangelizant que spu sco  
 id est ille xpr qui in pph̄is loquebat̄ iste est  
 qui in ap̄os euangelizauit in quem desi  
 derant p̄p̄i esse ac si dixit & credite illi  
 ut p̄missionibus in quem angeli desiderant  
 qui non mēto d̄ur & heresim hic & d̄ud̄it  
 q; die sp̄m scm̄ excc̄t̄uram eē p̄p̄t qd̄ id  
 qui ap̄redixit uob̄ cū in p̄str̄a bant̄ sac  
 cin̄ti lumbos mētur id huc usq; uita cor  
 poralia cōscidit nunc autē uita ae  
 mandet lumbos mētur sac. cingere ē  
 hęcne d̄iam cōcogitatio nibus restringere  
 cum bor cōc̄tur sac. cingere luxoriam ab  
 affectu refrenare. sobrii sub iungit quic  
 sobrii d̄ur in malo nihil p̄dest dicens p̄  
 fect̄e quic si filii obediētiaē id xpi dicit̄  
 factus est obediēti p̄tri usque ad mortē.

in omni conuersione id non sufficit in  
uno in uocatis eum id in baptismo. con  
uer. se mini intimore quia a moy. cus  
tur sci. actus est. precioso sanguine id  
quicquid sanguis agni tantum legis israeli  
tantum profuit non ita sanguis xpi qui totum  
mundum redemit. agnus id primo cen  
tia dicitur nunc primo & de illo dicitur  
Ecce agnus dei manifesta id in carne sub  
iungit quae caueat dicens propter uos quia suscita  
uit eum id uni uocatis substantie peccator & filii  
& dicit quia seipsum suscitauit id & hanc hic  
intellegitur & dedit gloria usque in do. non ex  
semine corruptibili & rediretur frater ni  
tetur idem per istam naturam filii. Omnis  
cetero foenu. mesura ut flor foeni. si quis fra  
gilitatem aspiciat ceterum quod per horarum  
momenta crescimus ac decrescimus nec in  
eodem manemus. factu hoc adprobabit quia  
deom. in cetero in gloria dicitur. Deponetur  
igitur id quod dicit quia euangelizatum est in uob  
meditatum id ipse ueraciter in corde siue omnis  
uoluntate cathedra. & omnem dolum id  
uerbo & opere & simulationes id ut non lateat  
seu tunc in superficie uisus. licet. rationale  
expre. aut. & guttas sensus audi. & tunc ostendit.  
Eubenas licet id sinceritatis m. l. r. indicat.

e

c

Iodoctus dicit lxx rationabile id in uerberis;  
 matrisq; rationabili quic ad her & p&tor  
 locorationabili undedicit lxx ggcubera scipi  
 & lxx; Con<sup>cu</sup>spicite ad quem accedistis id p  
 f&tibur uir uicium quic dixit<sup>ut</sup> in eo qres ca  
 tis. lxxpi d&ni uiuum quia in eo serpens non  
 f&cit uestigium lxxpis dicit electum id  
 ut dicit tu es filius meus dilectus & honori  
 ut dicitur hic est honor quic lxxpides uiui  
 id quic ro borem & uitam d&xpo acciperunt  
 igne spr sc̄i sic c&si sup edificemini domū spi  
 ritus id quic templum sc̄lamonis domus  
 corporeclis & ideo isti dicunt<sup>r</sup> domus quia  
 habitaculum spr sc̄i sunt; Offerunt<sup>r</sup> spi  
 ritus hostias quic huc usq; carnales nemo sc̄o  
 spiritalit sc̄cerdotis officio c&et cū sit ipse  
 membrū sc̄cerdotis aeterni de quo dictū ē  
 tu es sc̄cerdos in &etnum ezechiel in uisione  
 uidit quic p&rus per litteras scribit ideo  
 de lxxpide demoni & ciso sinem manibus id de  
 xpo p&te quic con t&et scrip tura. id quia dixit

lapidem uiuū ideo dixit continet quia qđ in  
ueteri testamento dicit & in nouo ap̄os com  
memorat; ecce pono id persona dī peccatis  
sp̄s sc̄i de filio per pph̄am loquitur. in sion  
id quic in eomonte docebat x̄p̄s angula  
rem id. iiii. legib; teneat. electū id hie  
filius preciosum. id diuinitate qui credide  
rit in eo. id sc̄i ap̄os quic per peccatibulcem  
locutus est & nunc manifestat. non con  
funde id que credit habebit. uobis igitur  
honor siue cōfō fidelib; in retribuendo pre  
mice siue cōfō fidelibus dō honor per fidem tri  
buit. N̄ credentib; autem lapid̄ id est qđ eos  
offendet in iudicet. alit lapid̄ edificentes  
id legem reprobauerunt dicentes potator uini  
& homo uorax in cepit anguli id inter duos  
populos siue cōfō id ubi conueniunt. 11.  
peccati & id m̄cc̄ice quetor pur illius deue  
teri lege x̄p̄s cū denouo. lapid̄ offē sub iun  
git quis est iste lapid̄ dicens hic qui offendunt  
uerbo id predicationis & p̄tra scandali. hic

qui hęc credunt in quo & positi sunt id diuinita  
 tem dñi; alia lacerat offendit id his qui in car  
 nationem detrahunt p̄reca scandit id blcer  
 femce tib; diuinitatem ut dicit in belzebub;  
 Uos genus electum ut dicit ego uos elegi  
 demundo regale sacer id tab. regale id  
 qui uirtutibus dominantur & filii regis sunt  
 illi de quibus dicit dedit eis potestatem filior  
 di fidi de hac quippe nobilitate spr̄ p̄p̄ix  
 dicit regale sacer de hac potestate quia  
 uirtutibus sub iugum iohannis uoce roboramur  
 genus electum in abraham. regale  
 sacer. in aron gens sc̄a id in bat gante  
 p̄ccatrix adquisitionis id de egypto. alia  
 populus xpi cernit de tenebris peccati in ad  
 mirabile lumen id euangelii; Carissimi  
 obsecro id electio malorum principium hie re  
 primatur. tamquam ad uenas & peregr  
 id q̄ ad uenas non cogit nisi quando ad  
 p̄ccatorem perueniat; accernatur de  
 si denique ideo addit carne q̄ sunt & alia bona

deri deria militans ut paulus cetero uideo aliam  
legem & ut glorificetur dominus id est propter te qua  
de contraccio dicit nomen dei blater femem aut  
in die uisitationis siue hec siue in iudicio sub  
iecti estote id est humiles. omnia humana creat id est  
quod si generat dicit in peccatis ostendit  
dicent siue regis propter dominum id est non propter diuitias  
siue crudelitatem propter dominum id est ne illi consensur &  
ceteris fidelium in aliquibus decem rebus malis  
siue in idolis colendis ceteris quibus ab eo id est ceteris  
se subiungit ceteris mittuntur dicent ad  
uindictam istis regibus oportet obedientia  
qui a sic est uoluntate dei id est respondit ad id quod dicit  
glorificetur dominus quod si liberi id est filii libertatis  
quod si filii dei estis ista cetera siue de subiectis  
siue dominis intelliguntur quia nunc de  
seruis loquitur. in timore id est dei dominis  
propter conscientiam dei id est amoris dei & fidem  
que sunt gloria id est propter quod dicit glorificatur  
in homine & homo in deo. suffertur id est sustinet  
accusationem in hoc deo id est sub die facit & ceteris quia & propter

peccatus est ad id quia dixit peccatus in iuste  
 & exemplum ut sequamini uestigia eius & ille  
 ambulat ut supra mare & calicem multa id  
 non de operibus diuinitatis aut sed de casu  
 operatur est. pestula in corpore suo sup lignu.  
 Cui rei simile est hoc id more solis ingredi  
 tur tenebras & lucernae in domo tenebrosa  
 cecen sec est; Similit & mulieres quid re  
 qui tur; p & rurs quendo omne gredum  
 do & sequitur & exemplum creatoris peccati  
 tur crucibus omnib; sine uerbo id si non audi  
 & t predictationem uirgentis. cui iunga  
 tur uxor fidelis & sic per opera bona muli  
 & s credat. modesti spr. id intelligitur animae;  
 domi nū meū uocans ut anus sumat dominus  
 meus uetulus est p sciencia id p qd docet  
 scriptura de con iugio infirmiori uer so. id  
 quia infirmior mulier uoluntati quā uir  
 impatiens honorem hic est honor conti  
 nentia in con iugio & xl in anno diliga  
 tis compatibilis id quic membra unius corporis

estis in xpo fraternitatis amatores; id est ut  
ceteris frater nitatis potius quam uolunta-  
tis in uicem diligatur. Dies bonor id est habun-  
dentiae lucis dies dicuntur siue quia ad homi-  
nes loquitur ut proximo; Declinet anima &  
fecit bonu id est ut per se sit sed ne tibi in ip-  
si sed & illi quos dnr scinabit non solum in  
firmitate crebent sed fortitudinem acci-  
pi ebent & sic in ceteris; cogit non solum  
sufficit scire nisi fortitudo operum sequit.  
Oculi dnr id est in spectatione diuine; & ceteris id  
dum dignetur audire; & si h& omnia im-  
pleueritis quis est qui uob noceat; boni emu-  
latores id est quia cecidistis scifi ceteris cordib;  
id est perfidens & doctrinam adsectis factione  
id est ad praedicatione quia doctorib; dicitur  
pprie signi fi cent eor circa & ueter & illi-  
anule & inde dicit loquitur dicens quomodo  
dilexi legem tuam dnr tota die meditatio  
mea est. & paulus ad timotheum ait ad-  
ten delectationi dum uenio ad te & modestia

id nō re-tribuendū malum; & timore dī. 11.  
 iste uir tu ter consci & licet bonā fecerunt;  
 Melius est sū id quic dīx ut in eo qd detrac-  
 tant deuotō confundantur; siue uestreem  
 in xpō. conuer- sationem; semel id quic car-  
 ne tēntum. alit id qui mox gloriā accipit,  
 & non uidit corrup- tionem ideo sub iungit ius-  
 tus quic dīxit benefeci en-tes mor- tificatos  
 cō- sūe id legelit tēre uiuificatos spū. id doc-  
 trina euant alit mor- tificatos id cō- tēre  
 homine ut peccat cōt crucifixe mihi mund  
 & pōt uiuificatos spū ut uideō cōt uiuo ego iam  
 non ego uiuo sed uiuat in me xpō; in quo id est  
 mor- tificari & uiuificari; Con- clusi id sub  
 iungit increduli. 111. cō- mite id nunc pōt  
 1111. beccati tudines siue resur- rectionem sub  
 iectis. an- gēl<sup>is</sup> que uir- tutibus id cō- tēre alios  
 qui pu- tant quic xpō quendo casnem nostrā  
 cō- sump- sit. angelis non pōt ideo dīxit  
 pōt sub iectis sibi angelis; & matheus ait  
 cō- ceter serun- t angeli & ministrabant ei.

aliter subiectis angelis id demonibus qui ceciderunt  
id quicquid ideo uenit in carnem. sub iectis angelis id no-  
uem ordinibus; angelorum ut alligetur & demo-  
nes & homines liberet per xpo igitur id quia dixit  
propter peccata nostris mortuus est; peccato sub iun-  
git in carne. eadem cogitatione id ut & uos  
peccationem xpi imitamini. quia qui peccatus est  
desinit peccatis id quicquid contradicit peccati-  
bus carnalibus; desinit peccatis id carnem  
succum mundat; ut iam non hominum desideris  
habet peccato in carne, sed uoluntate tunc id desinit  
peccatis uiuat id quicquid peccatus est in quo non  
currerent; uos quicquid peccatus est id quia dixit  
filius mihi uindictae. aliter peccatus id quia sic  
meruit peccatis; uiuos & mortuos id illos quos in  
uobis in uita horum iudicium & qui mortui sunt  
olim & tunc aut iudicare uiuos & mortuos  
propter homines. propter autem id paratus est & mortu-  
is id non creditur; propter homines in carne id  
illi qui unum habent meritum unam & re-  
tributionem accipientur propter homines in carne quo

modo qui in haec uita sunt iudicentur siue boni  
siue mali sic & illi qui olim mortui sunt iudica  
buntur. maledicti unam penam merentur;  
Alit & mor tuis euangeli zatu est id in inferno  
quendo dnr infernae porte circum & deo dicit  
inter mortuos liber. uiuant cu in spu id in  
resur rectione. prudenter id in bono; uigi  
lante id in nimo hospites inuicem & ut  
hospitalem non te obliuiscis per quem em  
quidam peccati erunt do angelis hospicio re  
ceptis. Siquis loquitur quesi sermones di  
id non querat doctor mercedem de predica  
tione. alit quesi sermones di id ut exprimat  
doctor celiu sensum pre id q est in pro priate  
uerbi requiescit. id non transitoriae sed man  
surae. quasi homicida id quic dicit si ex bra  
mini in nomine dñi. ista nomina de her & i  
cis intellegit; Justus uix sed uabit id uix sibi  
in & ipsi & iam iustus sufficit. ut de uirgi  
nib; factus dicit. date nob de oleo uestro &  
dicunt prudenter ne forte sufficiat nob & uob.

impius id qui non credit trinitatem; peccator  
quicquid credit; Omnis impius pecca-  
tor sed non omnis peccator impius. peccate  
gregem dei id interius & exteriusque id & exemptu  
xpi dicentis peccate agnos meos. aduersarius  
nofter dicabolus. id more hostis circa dan-  
tis ciuitatem & conspicibilis muros que in  
mundo est id non sic erit in caelo que in babilone  
romam figurat significans. babilon  
id confusio; & mercurius filius meus dignus  
scribendi euangelium quem per & rus nomina-  
uit filium; EXPLICIT I PETRI INCIPIT I PETRI

**I**usticia dei nostri id per quam softi ti-  
metis fidem ut nos in agnitione domini que  
fuit per fidem; uirtutis sue que ad uitam  
id & eternam; & pietatem id hic in mandatis  
implendis; per cognitionem eius id que fuit  
per fidem id ordo peruersus maxima id ubi  
ego fuero ibi erit & minister meus. & pretiosa  
id nunc iusti fulgebunt sicut sol. diuine  
nature confortes id ut quomodo ille nostra

fragilitatem sustenit. ita & nos diuine natura  
 rae consortes efficiamur que in mundo est id  
 quicquid in futuro non erit omne curam id  
 quicquid implent iustitiae subiecte; uirtute  
 id operis scientiam id que per scripturas mul  
 tuplicatur. Abstinentiam id ab omnibus uitiis  
 siue specialiter de cibis patientiam id quia fre  
 quenter irae & impatientiam abstinentibus sub  
 ripit; pietatem id bene faciendo proximis amor  
 fraternitatis id ut per amorem proximis bene  
 faciamus. & ad similes indicat quoniam non habuerunt  
 anle & superent id quia uicia subplantant uir  
 tutibus. & manu temptans id incipiens unamquamque  
 uirtutem & dicens non potest implere qua  
 propter id sic id quia dixit cecidit. uocationem  
 & electionem post electionem. id prior electio quam uo  
 cationem. hae enim facilius non peccabit  
 recte dicit facilius. quia quando non fecerunt  
 peccati sunt. propter quia id qui dixit habundan  
 ter ministrabit. quidem scienter id bonum  
 duplex ut doceat quicquid adhuc imperitus.

& confirmetur & sicem qui scit; in hoc taber-  
naculo id quoniam dormiamus de egypto in ter-  
ram cum repm in sionis templum in hierusalem  
id caelesti suscitare uos in dicet auditores  
negligentes. habere uos id per doctrinam. ho-  
nor hic est filius meus dilectus & gloriam  
id in quo bene conplacuit cum ipso scio in monte  
siue sanctificatus mons fuit in quo dominus erat. & haec  
bemus firma usque sermonem ego hodie genui  
te & alibi conluciferam genuite firmiore  
id quia que lege bccimus in pph&ia cecidimus  
& uidimus in presentia. alit firmiorem id apud nos  
qui ueterem legem amctis. cui bene factis ad  
tenderet indicat quia amabant litteram  
quasi lucerne id non amplius quea credite  
dies id doctrina euangelii & lucifer  
id xpr post duos leges moysi & p us id pph&ie  
que lucifer circa iust populum .ii. annis & nunc  
loquitur ad eos quia xpo contradicebant ne  
pph&iam ut uerba p&at eo qd de xpo pph&at  
dicent hoc primum intellegentes quia om

pphet usq; non fit pseudo & dicit pseudo aridae  
 & fit semis. bles femabit; Ego sum uice & ueri  
 ter & uita sci di homines inspirantur. Omnis  
 scripturae diuine diuinitus inspiratae utilis e  
 ad docendum & corrigendum & herudendum  
 ut fit homo perfectus & ad consummationem  
 & omnem bonum instructus prudentibus; in se  
 id mundum presentem aspectu id aspectu iustitiam  
 & auditu id opinionem. animam iustam id loqu  
 siue eorum qui quando inspirata est iustice  
 fuit magis cum eor ideo magis heretici qui sodo  
 mite iudicio reseruantur & illi naturae tantum  
 contemserunt istam & naturam & legem  
 & euangelium contemserunt, dominationemq;  
 contra id fidem trinitatis siue animam suam  
 que eis oportebat dominari oculos id sensus de  
 relinquentes uiam rectam correctionem  
 uersam ostenditur quia pot sunt heretici sa  
 lutem consequi per imperios sed tamen fide  
 ler. balam figur tenet diaboli asina id sina  
 goga; flagellum de quo percutitur balam

indicat funiculum peccati de quo t̄ percutit sit dia-  
bolus in agogam in lege naturae littere  
pphēie. g̃g̃ balic id animus sup̃; quo cap̃ re-  
git angelus id d̃r & quando d̃r flagellat car-  
nem percul̃ peccati animi tunc agnoscat cap̃  
d̃m. & animam do c̃l. Eucherius compara-  
uit h̃c 11. miracula id locutio asinae  
& iohannis in utero loquens. Quia paulum  
effugiant id ruder fidelis primo deum tant  
hereticor serui corruptionis. In quaper  
se uerantur. posteriora peiora priorib;  
ita dicit postea det̃ri ut dicit in euangl.  
Cum in mund̃ sp̃r & r̃t deinde adsumit  
secum alios. uii. nequi oves se sunt deteriora  
in conparatione illius temporis quando unus  
demon per unū uitium regnabat in homine  
ante confessionem; b̃r̃can dicit. postero-  
ra id quando nos excludit nostrum peccatū  
a regno; priorib; id quando nos a paradiso  
peccatū ad d̃e deiecit a para- diso. sc̃orum  
pphēicram id ut dicit de qua salute & questio

pphete ideo apor & pphete & preceptorer dni com-  
 memorat. ut hereticos cauerent, uolentes au-  
 id per reuerare; Qui celi erant prius id olim  
 incorruptaone. & terra de qua id per habundan-  
 tiam aque caeli id spacia aeris id aqua subter-  
 & sup xy cubitis sup montes reposita sunt indi-  
 cat quia dixit caeli erant prius id decor rup-  
 tione ideo att repositi quia unus dies. in r & tribu-  
 endo scir. & milleanni. id qui ex p & tat dnr con-  
 uersionem p & catorum. alit in. 41. dieb; mun-  
 dus factus est & hirc dem dieb; euoluit hoc tem-  
 pus & 41 milib; totus mundus compl & tur in  
 quib; id in p miris iusticia id in r & tribuendo  
 premia; **F**uit petri. ii. ep; incip iohann.



uerbouitte quib; mod dicit uerbum  
 in mod eodt in par sibilita gentis sit  
 apce tre alit eodt & st & it filius similis  
 pce tri in eadem sub stantia & non dem-  
 nit pce trem quia n & homo deminutio-  
 nem aliquam pccitur cu uerbum dicit  
 alit eodt p ipsum dr pat angelis & hominib;

sit predicandus. & audiamus. q. sensus cor-  
porales quib; reb; ceduntur uisus ad  
ignem q. ignis cautus est. & omnia pene-  
trat sic & uisus caudatur ad aerem uentig;  
uentus inflat aurib; gustus uero & odo-  
ratus ad aerem aquaticum tunc enim gusta-  
tur ab; & aliquid necrib; odorat & sic hu-  
more prius com mixtum. tactus ad ter-  
ram terra enim firma est & fundata  
sic & tactus defundit per totum corpus.  
Hos v. sensus si habet anima ut corpus ha-  
bet sed spiritus cuius h. sunt proprie sic cor-  
poris ut anima id anima quo habet ani-  
mam suos sensus & a corpore & non habet  
corpus deserente anima. Quid significauit  
v. sensus ut tales quos xpr ad iunxit nostris  
sensib; p. refigurauit heliseus qui con-  
iunxit sua membra uitalia mo. Ad id cor-  
poris filii membris. Et fuit ab initio  
h. initium & dicitur tempore indefinite  
tendit. titulu au nominis sui causa ut.

D

ut patet in epistola ad hebreos siue de patet intelle-  
 gitur causa utilitatis doctrine; auditus & vi-  
 sus & tactus manifesti sunt istis sensus in  
 supradicta sententia; Quia manifesta  
 est hic intellegit odoratur id quia per incar-  
 nationem istis sensus de deo intelleguntur ut dicitur  
 oleum effusus sum nomen tuum; & testatur  
 hic gustus intellegit id per dulcedinem  
 predicationis; ut & vos scitis tatem ha-  
 beatis nobiscum id per spm qui nos coniu-  
 git in scititate sit cum patre & filio hic  
 ostendit trinitas; & tenebrae meae non sunt  
 ullae id non habet dupliciter; mentimur  
 id ut patet ait quia scitis est luci cum tene-  
 bris; Non fecimus ueritatem id scitis tatem  
 cum eo sicutem in luce id nos lux in lumina-  
 te sicut & ille in luce id lux in luminans;  
 aedificata est apud effesum; a populo qui  
 deo fundata est; a iohanne uero aedifica-  
 ta est; ab omnibus peccato id adae; peccatum  
 non habemus id nostre fragilitatis;  
 Et ueritas in nobis non est id quia non habemus

id quic non habemus p̄ccatū mendacem  
fecimus eum id quia dixit omnis homo  
mendax d̄ccū uerax; & nemo est sine  
p̄ccato; ut non p̄ccat id dicendo n̄  
p̄ccat uiuimus; p̄ccat d̄ccū id grece id  
consolator id sp̄s sc̄s siue aduocatus id  
xp̄s iustum ideo amen d̄ccū; propitiatio  
id quia fuit in lege propitiatorium  
ar̄ce. & in eo uertit non est id quia nos  
sc̄e eum sicut ille ambulauit id ut ait ipse  
ih̄s dicens ueni ut faciam uoluntatem  
meam sed eius qui misit me p̄ccat; H̄  
mencendatū nouum id longo tempore  
scriptum est ab initio id legis i terum man  
datum nouum sc̄s id quia in nouatur p̄  
xp̄m & ap̄t̄ in opere. & in ipso id hora pas  
sionis q̄ tenebr̄e id odii & lumen id l̄c  
tionis & nescit quo eat id ad querendū  
di l̄c tionem; scribo uob̄ filioli id n̄  
& uis corporis h̄dicuntur sed fidei ac  
si dixit id hoc est quia scribo uob̄ nolite  
dilige id postquam docuit de dil̄c tione

¶

pximi & di prohi b& dil&atione mundi  
 q; inimica est dil&ationi di. & superbia  
 utte id qui contra uitā adēy nam supbit  
 qui presentem amat nouis si ma hora id  
 horce canonis. .D. xx. annoz & 41 milib;  
 cen noyū adēer mundi describit; & h&c  
 est xii. pars id qui genti s& milium an  
 noyū. & ad unum diem totus mund  
 comparat siue p̄ri ma intellegit ab adā  
 usq; ad noe. & anoꝝ usq; abra & ab habra  
 usq; ad dā. & ad dā usq; ad trans migrati  
 onem babiloniae & a trans migratione  
 babilon usq; ad iohanne & ab iohanne  
 usq; ad fine mundi; Anticristi multi  
 facti sunt id quomodo aduentur xp̄i  
 per sua membra id scōr agnoscebatur  
 sic e contrario anticristi aduentur per  
 sua cognoscit membra q; h&c dicit; & no  
 b p̄di erunt id in participatione misteri  
 orum; sed non erunt & nob id non ob  
 seruatione perseverantia sed uos unctio  
 habetis ascō id non sic sunt isti de quib;

supradixi quia pseudo cristi id diabulo ane  
tionem contrario habent. & nostis om  
nicc ideo subiungit dicens; n̄ scribo uob  
quar igno ro ueritate quo omnem datiu  
& ueritate non est id quia predixit sed non  
erant & nob ab initio id episcote & h̄ est  
p̄m̄ usq; uita aeter na id quia dixit in e  
uangelo qui in mema n̄e habet uita aeter  
na. & tunc tionem id sp̄r nonne cerre ha  
berit ut liquid doceat uos id ideo illor laudat  
ut non sus ciperent doctrina hereti cor;  
habentes fiduciam id exigendi premia;  
quia facit iustitiam id ad implendi man  
datee mand non nouit uos. id dilectio  
per man di, & apparuerit id quid eri  
mur; uidebi mureu sicut est id dissoluit  
ee; alit uidebimus id quia corruptio  
nostra per creatura sub id ta siue cor  
ruptam uide nunc illu illic au postqua  
deposuimus corruptionem facie ad fa  
cium; Qui in eo manet non peccat id  
quon dia in eo manet & omnis qui peccat?

non uidit eū id quo modo n̄ au dē homo  
 alio presente p̄ccare sic n̄ auderē delin  
 quere si plene intellegis & q̄ in oculis dñi  
 p̄ccerē nemo uos seduc̄ id anti cristox  
 & non potest p̄ccare id non uult & quia  
 non diligit frat̄. h̄c est iustitia quā  
 predixit si mundus uos odit id dilē  
 torer mundi & ut ait ille ideo uos odit  
 mundus qui non estis de mundo. omnis  
 qui odit fratrem homicida ē id qui occidit  
 animā suam fratrem odidit. ponere p̄ fra  
 trib; ita & p̄ aut̄ c̄it optac̄ b̄c̄m enī ana  
 thema ē p̄ frat̄ trib; meis; non diligam  
 uerbo. ideo sub iungit sed opere; n̄c̄ lig  
 ua id falsi t̄c̄te ideo s̄r̄ & ueritate in dilē  
 tione & ueritate id x̄p̄o; suademus cor  
 da nostrā id humiliamus nos p̄ confesio  
 nē id illi placeam; si d̄ct̄ia habemus  
 h̄c est si d̄ct̄ia q̄ sub iungit dicens & q̄  
 p̄ d̄ct̄ia ab eo accipimur id de salute  
 animā; in illoma n̄c̄ id ut d̄ct̄is in tem  
 plo. & ipse in eo id ut creatura in creatore

Om nīr qui solūt ihūm xp̄m id̄ incar  
nem non uenisse. & nunc iam in mun  
do est id̄ per membra; uos autē estis ex  
dō filioli. quia predixit. e contrario  
dicens qui solūt ihūm & dō non est qui in  
mundo est id̄ de mundo aut anti christus ip̄s  
id̄ anti christi. de mundo. id̄ de mone mun  
dar eos audit id̄ dilēctores mundi q̄ no  
uit dñm id̄ per carnem audit nos. id̄ faci  
endo q̄ dicimus in uicem id̄ mutuo amo  
re. caritas & dō id̄ & spū sc̄o; ut patet  
caritas dī diffusa est in cordib; nostris per  
spūm sc̄m q̄ datus est nobis. q̄ non diligit  
id̄ qui ap̄ dixit in uicem; nō nouit dñm id̄ per  
amorem ut uiuamus per eū id̄ qui amor  
tui fuimus per nos & ipsos; In hoc id̄ est  
qui dixit misit dñs sed idē caritas sic dñs  
dilēct nos ut mit teret & filiū suū; atq̄  
utrum diligere id̄ amore com muni quo  
dilēct nos dñs & nos debemus amore mu  
tuo alter utq̄ diligere & subiungit nunc  
p̄dium amoris mutui dicens dñm nemo

uidit um quā id qui inuisibilis est oculis  
 corporeis non uideatur sed tamen per dilē  
 tionem in uobis manet aliter dicitur nemo ui  
 det id heresim excludit quod dicunt heretici  
 quod presentiorē xpi nūquam in ueteri lege  
 qui putant eū per carnem sempere presentē  
 ideo dicitur nemo id sic etiam nunc ut tunc  
 id ut fuit in ueteri lege sic et nunc per aux  
 ilium presentis; quō dēspū suo dedit nobis dedit  
 id per carnem suam et nos uidimus et ter  
 tamur id est contrariū est ad illud quod dicitur  
 de hereticis dicens. omnis qui soluit ihm  
 xpm & dō non est dicitur caritas est ut dicitur  
 pauca caritas paciens est benigna est  
 dicitur caritas. augustinus. nō potest ullomodo  
 dubitari quod templū dī est in quo caritas ha  
 bitat; patet autem finis pcepti est caritas : sic  
 decor de puro dicit dicitur. et in hoc scidit om  
 quia discipuli mei estis si inuicem diliga  
 tis. dicitur caritas quod nihil odium habet quia  
 sicut ille est et nos sumus in hoc mundo  
 id imper solutionibus; ut ipse ait si me persequeris

& uos per sequen tur. timor non est in car  
tate id iniquitas non est in ea gr̄e. non ē  
timor id poenę quia qui bona opera facit  
timore poenę uoluit s̄c̄ poenam non ē ut  
liber es s̄c̄ uoluntati. sed tamen quando  
dñm per f̄c̄ te diligimus habemus timo  
rem per f̄c̄ tum. de quod dicit timor dñi  
s̄c̄ per ma n̄c̄ in aet̄r̄ num. ideo enim  
timemur dñm ut non illi displiceamus.  
Quo timor poenam habet id & iam sibi  
num fecerit. sed inuitur merebit tamen  
poenā; quoniam uoluntariae fecisti. &  
omnis qui diligit eum q̄ genuit id dñm  
qui creauit nos in adam siue genuit in bab  
diligit eum qui natus est s̄c̄ do; id siue p̄ adā  
graui non sunt idēa. manibus & re  
spiciētib; ad ea quoniam uidentur;  
graui non sunt; qui est qui uincit  
mundum nisi is qui credit qm̄ ih̄r̄ fili  
us dicit; ideo maxime de in castigatione  
xpi & q̄ sit filius dñi xpr̄ docet qui contra  
hereticos scripsit ut hieronimus dicit

iohannem apostolum quem ihesus amavit plurimum  
 filium zebedei fratrem autem iacobi quem herodes post  
 passionem decollauerat. nouissimum scripsit euangelium ab asiae episco-  
 pis cogitur aduersus chorinthum aliosque  
 hereticos & maxime habeontarum dogma  
 consurgensque aduersus christum anlemariam non  
 fuisse postquam de diuinitate exposuit dicens  
 quomodo ihesus est filius dei uult deinde incarnatione  
 diligenter narrare, hic est qui uenit in  
 carne deinde carnis qualitates demon-  
 strat dicens per aquam & sanguinem non in  
 aqua solum ideo iterum & spiritum sanctum dicit &  
 spiritus est id est anima. est ueritas id est uerecarnis  
 que testimonium dant spiritus ut dicitur in euangelio  
 in diuinitate tradidit spiritum. & aqua  
 & sanguis id est in passione eius ostenditur  
 & lancea latus eius aperuit & continuo exiit  
 sanguis & aqua & tres unum sunt id est non  
 natura sed merito siue moraliter intelle-  
 gi potest; aqua indicat baptismum. sanguis  
 est martyrium spiritus id est uita christi;

car nem quam tradidit p nostra uita.  
fœnagogen aquæ id dicit ut dicit derelique  
runt filii israel fontem aque uivæ; san  
guis id xpr p effusione sanguinis in cruce  
spr id spr sc̄r que testimonium dant id pat̄  
dicit hic est filius meus dilectus xpr dedit  
dicens ego testimonium perhibeo de me  
& testimoniu meum uerum est spr dedit  
ut dicit & spr quem misit pat̄ in nomine  
meo ipse testimonium perhibet de me  
Et tres unū sunt id natura & potentia;  
Et testimonium hominis accepimus id uere  
cānis ad sumptu uerit hic est qui uerit & r̄t  
testimonium diuina uerit id hic est filius  
meus dilectus. uita adq̄ nā dedit nob̄  
id per incarnationem. Et h̄c uita  
in filio eius id p̄cc̄tor in filio quicquid  
p̄c̄c̄mur per uoluntate eius. paul̄ roga  
uit dicens t̄dn̄m rogauit & r̄t subiungit  
que sunt p̄c̄tiones que debemus p̄c̄e  
re dicens quisca fratrem suū & r̄t hic in  
telle ḡtur quic non decastalibus sed

sp̄i talib; dñm rogare debemus, fratrem  
 suum idē p̄ fidem trinitatis; p̄ c̄catum n̄  
 admortem id quia confersus est suum p̄ c̄  
 catum in sua fortitudine & salute & si non  
 compleuerit totū debitū ieiunii & immor  
 tem & ierit tam rogari dñr debet p̄ eo ut  
 illi q̄ soluat remittat p̄ c̄catū admortem id qui non con  
 fersus est usque ad finem mortis sic precatur  
 dicit. alit̄ non admortem id forsitan de  
 minimis p̄ c̄catis que dimittuntur per  
 confessionem & orationem. Est p̄ c̄catū  
 admortem id p̄ c̄ca principale ut patet  
 dicit multae p̄ c̄cata enumerant; non  
 fures non rapaces & c̄t; alit̄ est p̄ c̄catū  
 atq; uindictam meruit ut ad hieremiam  
 dicitur ne roges p̄ populo isto neq; ad sumas  
 locu dem non est dñi anima mea ad populū  
 istum; alit̄ agur ait est p̄ c̄catū admor  
 tem id qui de illo uirō loquit̄ cui dimittun  
 tur sua p̄ c̄cata p̄ b̄at̄ & a d̄lesiam catho  
 licam. & post ... eae conuerſat &  
 & c̄te p̄ here stolg; siue exq; sim impugnat

euhērius qui habuerit p̄cātū q; aū admor-  
tem q; uero non admor-tem sed ad damnū  
non puto <sup>facile</sup> a quo quā hominū possedis cer- ni sen-  
tum nāq; est delicta quis intellegit; Ori-  
ginūq; p̄cātū habuist; q; sioremur p̄mi-  
nimis p̄cātis uineam imp̄remur quasi  
p̄ma uerb; difficilis imp̄ratio est. H̄p  
illo <sup>dicunt</sup> rōgē quis mort animæ anima q;  
p̄cā cauerit ipsa moriat̄ mort corporis in-  
teritur substantiæ est sepultura animæ  
mort futura; Omnis iniquitas p̄cātū  
crim̄ p̄cātū cum morte p̄cātū idmi-  
nima; generatio di conseruat illud id  
quando in se tatemand. non tangit eum  
id non obprimit eum per uim; in maligno  
positus est. non conditione sed usu. & scimus  
quō & dō sumus. & post ea dicit & scimus quō  
filius di uenit ideo & dō sunt q; ih̄m q; uident  
in casu non credunt; Custodite uos a simula-  
cris id ad doctrina anti cristoz q; sub specie  
ueritatis falsa <sup>ra</sup> docent siue a simu-  
lacris idolorū. & non deca; siue alii adoc

trina queri mulat ueritatem specie siue  
 aut si mulacris mundi istius q. simulacrum  
 est uitae future; Finit iohā<sup>n</sup> ep<sup>ist</sup>. 1.  
 incipit. 11. eius dem.

**S**enior id dignitas scē & actus spiritalis  
 de qua salamon ait canihominis sen  
 sus eius; et de domina q. n. ad fir  
 mandum ut negandū est corporalit  
 de domina c. aliqua corporali dici q. de & de  
 sia potius intelligendum dici & natus eius id  
 non solū seniorer<sup>scē</sup> & nator fidei salutis; in ue  
 ritate id operis uñ. q. cogno uerū ueritatem  
 id uestra; gratia id quod donantur p. peccata  
 & misericordia id adiuuandi in bono ope  
 rib; p. c. in qua coniungit homo ad dñm pa  
 trem nostro & a ihu xpō filiopat id q. ait paul<sup>us</sup> de  
 xpō mundum reconcilians dō; in ueritate  
 id in uerbo q. ueritati mendacium contrariū  
 eiur ut diligamur ab utroque id ut con fir  
 mar & eos in ueritate caritatis quia illor pri  
 us laudauit dicens in ueritate & caritate.  
 ab initio id epistolę siue xpō; an. 1. id contra

riur. anti id gr̄ce. anticristus id contrarius  
xp̄o. quia precedit id & tra fidem uadit non  
mandat in doctrina xp̄i infide in car natio  
nis xp̄i ne aue ei dixerit. aue gr̄ce id  
pax tecum q. dñi gr̄ce dicit. here. & lati  
ne haue h̄ hebreo syroq; ser mone apel  
lat; salamiach. siue salamach id pax  
tecum con munita to pereius mal ut dicit  
longe est ap̄d catorib; salur. id quia realis  
naut. d̄ ih̄u per sua mala opera nedi cen  
dum est illi. haue id pax tecum; **JUST. II.**  
**IUCIPIT III. eius deos &**

**D**olum sit aut semi pl̄nū error nulli tan  
tam scriberet & postea present non esset;  
carissimo id caritate spiritali in uisitate  
id qua tu operaris; De omnib; id tu rope  
rib; prospera te ingredi id mandata incipe  
re; & ualere id animi uisitate; & cor  
poris firmitate gaudis sum ual de id  
gaudio spiritali de quo apostulus ait gau  
dē in dño semper; quam ut audiam filios  
meos in dicat se illor in xp̄o genuit se & huc

urq; caput & lenae gaurum alloquitur nunc  
 ad membra sermo conuestritur; fidelitē  
 facit id spī talitē & non carnalitē q; p̄inten  
 tione caelesti omnia opera p̄r infratrer  
 & hoc non solum domesticis sed & iam p̄ezri  
 nis & ab omnib; & ab ipsa usq; tate id illius  
 op̄ris siue epistolae; Junt. iii. iohā; incipit uocē

**U**dar id confer sor ideo ser uur est ihū  
 xpī frat̄ iacobi id dignitas m̄rti siue  
 p̄d̄ar utilitatis audientiam nealiur m̄ta  
 rē refaltacitē scribere misericordia id  
 uocacionis & ad iuuandi; & pax id qua  
 iungimur dō & caritas in dñm & p̄ximū;  
 Om n̄n sollicitudinē id omnem q; sub  
 iungit d̄commani uestra salute; Depre  
 cans sup̄ cestari id superatir certamina he  
 rē & i cor̄ sub introier̄ id sub spectis usita  
 ar; in hoc iudiciū id ut p̄bar̄ē nostrā  
 fidem; q̄ transfr̄ter in luxoriam siue do  
 cēdo aut faciēdo; in luxoriam uult eor  
 docere quia n̄ illi quib; die incipiunt salui  
 fi & d̄ē sed illi qui per seuer auct̄ int ideo

sub iungit & dñplo quenuc narrat sci  
en ter semel omnia semel id om̄ uos semel  
ut eēt simul semel ut in bono cres cerent  
& ab eo aliquan do non dedinarent se  
cun do eor qui non credi deſ perdidit id  
quan do eor p̄ sua per fidia in deſerto p̄cur  
ſit ſue alii defamilia ſapaonis hoc in  
tellegunt ſo dama ineb. p̄cur ſilient aut  
cectar ut ſimilitudo eor gomorra  
ineb in t̄p̄ratur populi timor at ſeditio  
& ſint time. ſeboim. adama ſegor et  
pu ſilla & non pu ſilla ſig con iugiu. poſt  
caſnem alteram. id paliud deſi deriu  
caſ nurg. & ſig ignis adter ni id qui ſumx  
oſtendit de illo mari q̄ enundauit ſup  
iſtar ciuitates poſt q̄ ear ignis pedigit  
in cinerem. ſegor. in ciuib; deuora  
uit ſuos habitatores. ſeboim. & adama  
fructus earum amari cati ſunt fruc  
tu amari cato guſtato. ſimilit̄ & hi  
caſne quidem macul id qui do cent  
deuo luntate domi nationem contempnunt.

C

id animam siuedi dominationem &  
 mihael archangelus zacarias ait & ostēdit  
 dit mihi dñr iesum sacer dotem stantem  
 coram angelo dñi & satan stabat ad dex  
 teram eius ut aduer saretur ei & dixit  
 dñr ad satan in crepē dñr in teratan &  
 in crepē dñr in te. Hieronimus ait  
 qui hebrei mihaelē in isto loco domi  
 num uolunt nominari ideo & apos  
 tular hebreus sic sentit. De corpore  
 moysi ita dicit corpus moysi blebr  
 sua. Sicut corpus xpi aedētia. blas  
 femia desupbia crecit. ideo per dñm  
 uindicta quia dñr supb resistit. uia cam  
 id quic animas occidunt doctrina  
 mala. Effusi sunt mercede sic  
 hēdici sua doctrinam uendunt p̄t  
 pecuniam sine amore id di semdip̄t  
 parceret id non adō. bis mortuae  
 eradicate id quia cōscidit primo & lignō  
 mit celur. & in infernum mit unt  
 sidera errantia leguntur. qu. stelle

que non accenduntur a sole & luna sicut  
sunt heretici succum doctrinam dicitur accendit  
Septimus ab adem enoc; quo modo lib  
enoc dicitur cum ipse secum diluuium esset  
& littere ad huc illo tempore non sunt ho  
minibus datae. Item alii dicunt quia ille  
suum librum scripsit & noe illa se  
cum in sua arca recondit & siue ut alii  
intelligunt quod prophetae scripsit sunt illa  
libri eodem spiritu infusi ut quia ille suo  
tempore prophetas & isti suis temporibus  
con me morerentur. Animalia id bru  
ta; spiritum non habentes id spiritum sanctum super  
dificentes uos in se ipsos id ut predix  
deprecantur super cetera in spiritu orantes id  
e contrario quia predix de animalibus  
spiritum non habentes. hoc quidem arguit  
id heretici illorum id animalia siue pecca  
tores. alii autem miserunt id infirmos  
ab infide finit hoc; Triculari fugitaph  
quod fit aculo; ut aculari id signum ut acul  
fit utio ac acule; Ostendit peritur

40

gem apor more regu necon dem n&ur  
suu im p&rium; gratia id babi uincit  
p&ccatum p&firmitate hoste. trahit spolia  
dicit e&gratiam. & hic qui & te credunt  
que gratia est quic p&ccatis absoluti sunt  
p&ccx uero qui & impur recon ciliati sunt  
creatori; spu sco mis so de celo quo modo in  
tellegenda est mir sic filii siue spu sci.  
primuq; unde & quo mir sur sic filius er  
go inquit c&patre & uiu & ueni in hunc man  
dum hoc est mita. ergo apatre & filio  
mir sur est idem filius qui filius uerbum est  
in quem desi derant angeli spicere quomo  
do hoc intellegit du dicit xpr angeli eor  
semp uident faciem patris mei qui in  
celis est; Numquid ergo aliud ueritas  
aliud predicator insonat ueritatis angeli  
quippe dm & uident & uiderede desiderant  
& intubh sciunt & intuentur. Sci  
esto te quia ego ser. pos sunt multi. sci ee  
sicut mandatum dixit sed quantum

& que in sci tate yficiunt quantum libet  
puritatis & sinceritate acquirunt itaq;  
non potest homo scire sicut dñs q scitatur  
lectur gratia ista autem susceptor sci ficationis

*[Faint, mostly illegible handwritten text in a medieval script, likely a continuation of the text above.]*

PASSIO SANCTI IOHANNIS COMPANIS SOCIIS SUIS ; —

Post beatam & gloriosam resurrectionem dOMINI  
IESU XPI quocumque di templum iudaica  
ca impietate resolutum diuina potentia  
se in aER duo suscitauit. & caro humiliata  
et nATurAE in xPO supra omnem celi mili  
tiam supra omnes ordines angelorum.  
ad petrum est pROcedente consensu & decimo  
post die apOSTOLORUM pROtoribus spSE  
sANCTUS in laqueo ut ligandi soluendiqUE accipe  
rent potestatem adque sic pRO ipSOS incune  
tor & de sigNO pRINCIPES dOMINI huius confu  
tio comMEauit. NecmQue anno ab urbe con  
ditae octingentissimo octauo nero cae  
sar quintus ab augusto ceptus est prin  
cipALIS; Beatus itaqUE petrus apOSTOLUS.  
cum reliqui apOSTOLIS distRIBUTIS sibi terrarum  
pROtoribus in buendum omni creaturAE  
euuangelium suscipissent ipse ab caESARIS conRO  
mEN diuinitus impERII distINCTUS ut  
qui pRIMUS erat in ordine potestatis primus  
et in certamine passionis. Etque auctor

maioribus obligabatur erroribus maioribus ne-  
cessario erant remedia adiuvantia; Et ubi erant culpe  
gravior ibi esset gratia maior; Namque ut dicitur tunc  
cum impius simus per totam terram iniquis imperium iura lax-  
as et furor crudelitatis eius dicitur rebus in christi fa-  
mulos ebullisse et quocirca decimo crudelissimi imperii  
sui anno beatus Petrus et Paulus felici cruce da-  
natos pro trophæo maris Tyri dignos transmissit  
caelos superos; Namque priusquam beatus Petrus et Paulus  
amphum maris Tyri euolassent caelos beato dem-  
etri hanc potestatem credidit dicens; Sicut caeno  
meo ihu christo ligandi soluentur; mihi est indulgentia  
potestatis tibi habent potestatem tuisque; tunc cesso-  
ribus et eternum confers donum ut queque ligaveris  
interis ligatae sint et in caelis et queque solueris interis  
soluatae esse uideant et in caelis; Hac potestatis  
directum successorem ecclesie perfectum antesti-  
tem et dignum reliquid heredem; His ita de ordine  
temporum et apostolicis potestatibus breuiter  
recensentis ad beatissimi uirum dyonisiu ceracmina  
narraturus accedem; Ut superius iam de ordine  
temporum pauca digessimus post ihu christi dominum

42  
gloriosam resurrectionem. cum beatus paulus apostolus p  
graciam scilicet ab errore infidelium ad uicem sa  
lutis regressus fidem quam ante expugnauerat. p  
fidee post modum religione sequere cur. <sup>cu</sup> Act. 13.  
dominicis instructis uocis electionis esset in gentibus;  
et christi nomen ignotis gentibus; praecepi carere aduenit  
athenis; ibique seminum dyonysium gentilibus; inueni  
ent erroribus; implicatum ad uiam salutis conuersum. &  
sacri baptismatis unda penitentium diuinis eum illico  
sanationis informauit. Cumque uicem ambulorum  
adque sinceram sinceritatem. & eius pectore scilicet gratia  
funditur sepullis & pulcrum germen nouae segetis.  
pulcher ad tollere & cetera diuini uerbi semine  
rudibus; cepti mentibus; erogari. Cumque uicem celesti  
bus cotidie christi miles desideris estuaret & superna  
se ubique gratia praesente dum rura pontica sul  
catur ut ingrediatur romae caelitus domini dilectus  
adgressus. Qui ut superius dictum est beatum  
demenem apostolica inueniens praeceditum  
potestate ab eo est continuo digno cum honore  
susceptus. Per idem tempus cum beatus uir dyo  
nysius beatissimi demetrii cotidie uestigis.

Supplicatio in hac bulla

cederet & de apostolicis sanctionibus; se omnimodo dis-  
cederet & in buendum maximam apud beatum  
clementem proficiat successu reverentia locum  
continuo caepit uenerationis habere; & in cagna  
apud eum familiariter tractis gratia obtinere;  
Sed cum de omni beatus uir dyonisi  
uicem disponeret & in exemplo omnibus; declarare  
contigit filippum spacia episcopum emigrare  
demundo; Tunc beatus clemens sanctum dyonisium  
episcopum ordinavit & potestatem quam clemens  
a beato petro acciperat ei tradidit dicens;  
Vade per orbem; occidentis praedicare euange-  
lium regni caelestis & ligandi soluendiq; tibi  
sit concessa potestas. ut christi euangelium per te  
longe lateq; diffusum; meritis audire. Euge-  
serue bone & fidelis quia super pauca fuisti fidelis.  
super multa te constiterunt in te in gaudium  
domini tui; Sociosque eius secutus in cellam  
& lucianum cedhibit ut in ore duorum uel tri-  
um testium christiana religio ignotis partibus  
traderetur. Quicum simul peruenissent  
per gentes perueniunt ad portum aere  
illud cetero cum fidelissimum.

Lectentium civitate at; Tunc sc̄ dyonisius m̄cer  
 cellum in sp̄cniis distancat. ut uerbum uirg  
 xpi edesiḡ minis traxer̄; Sc̄ igitur dyonisius  
 sc̄ ip̄ calore succensus & apostolica p̄te dicitur  
 potestate. quique ab ecc̄to demen te diuini  
 uerbi semine gentib; suscipere et eroganda non  
 f̄roci tatem incredul̄ reputans gentis. n̄ de  
 aru ab; populis cano tatur inf̄itate p̄cedi  
 cator. Sed beccatissimi principis apostolorum  
 inf̄mectus exemplo. qui rom̄anis fuerat  
 p̄oenis cetro ab; datur. Ubi cepit gallic̄ am  
 plius gentilitatis f̄ uere cognouit errorem.  
 illic diuine protectione munitus. f̄or tisse  
 & uerus p̄cedic̄tor inmersit. ut qui merūrat  
 esse conf̄tor p̄ f̄ctus fieri non c̄nd̄tetur.  
 & m̄cer tyr̄. A quib; n̄c̄que p̄corib; sc̄osa  
 tur nino dir̄cto ip̄e cum <sup>sc̄oluliano</sup> sc̄o rustico & sc̄o  
 eleutherio p̄corisius adierunt. Sc̄m n̄c̄m q; lu  
 accenum p̄terbuterū honore p̄f̄unc tum. ad  
 bel uaccensem dirigit urbem. Ut ip̄e p̄cor  
 modo incredulis populis euanḡlium uerita  
 tis inf̄r̄. Ip̄e uero sc̄ dyonisius p̄corisius.

remaneat quod ciuitates quāuis p̄ccatū generalium.  
tamen erant errorib; & quicquid se doceret;  
Nam licet magnis effect p̄ccatorum  
fecit; in uoluntate fecundat tamen terris arbori-  
bus; nemorosae uenerunt aberrimae. et referta  
pollebant commercis et ceteris. Quae se-  
gans uallat perplexa & copice piscium al-  
ueri sui. cuius; unde ministrat & non p̄ccatū  
muris nosciatur praestare munimen ipsumq;  
insula potius quā urbis spectatum lectis sui  
unde concludit. Hunc ergo locum cum di-  
femulus expediret & fidei cor mactis con-  
fidentia; di se omni potentis ubiq; auxilio  
comitante. ecclesiam ibidem iuxta uirium  
succurum ut nouis adhuc ceduence poterat.  
dñi nr̄i ihu xpi in honore construxit. utru-  
dis populus qui ueri tate eret euangelium  
buen dus. sc̄i eor̄ illic leuiacy unde respergeret.  
Cumq; beatissimus uir die noctuq; doctri-  
nis insistat p̄ccatis & xpi populum deari.  
taqui horat̄is fecibus liberet & ut quos sub-  
erchebat mundo dignos transmitteret.

44  
celo: fecit se scilicet accitatus longe lateq; dif-  
fundit eadq; iam non modica populorum turba  
dignum se gloriabatur pro sulem habitura.  
Sicque fecit ut & sic cerdotum grecus divi-  
ni ministeris dispensaret & celebrandos pro bac-  
tisq; personis & dignis mensuris suis ordinibus  
amplior &. Sed dominus ihesus christus quibecetissimi  
iurisdictionis iam non potest celebratur fecit celas  
ut posita super candela labrum lucerna in ore du-  
lit mirabilis; lucis suae gradus ministraret &. Tan-  
tatis per illum dignabatur exerceat virtu-  
tes ut rebellum corda generalium non mi-  
nus praedicationibus; quae ipsi ut autibus; coti-  
die roboraret &. Per idem vero tempus quoda-  
lice gerebantur scilicet unum pro comio longe se-  
lateq; diffudit in tantum ut domitiani  
qui secundum christianos post nerone perse-  
cutione exercuit vulgi relatione prae-  
uenit & ad culcem. Qui in tanta rebus  
indignationis excor sit ut ubi cumq; christi-  
anum quempiam reperisset aut dissacrifi-  
ficaret in cestis aut diversis poenis addi etur

puēndus gladio crederetur; His itaq; legib; subdi-  
ctis sibi nationes ar<sup>ant</sup> cūcōm cognite xpi fecunditas p  
fectio influebat; Nulla iam pro xpo cententib; p<sup>re</sup>  
sentis uite indulgebatur tranquillitas nulla scōm  
mcor tyrum exet excusate liberitas; sed omnes  
impium seruentes edic tum quod statutum acesse  
se subicit. arant gredi nullus caudebat; Nam elata  
apcrutione cūngōm strepitupcorib; dirigit  
occidentis ut scōm uirum dyonisiū per quē sentes  
ubicūq; reperire potuissēt aut decreta principis ob  
seruare & cast poenis laceraretur immensis. capite  
plederetur. Itaque cum decreta principis  
appertiosus cepissent gallicorum pene erant  
fines. Quilico beati uiri celebre nom innotuit.  
sicq; ut eis fuerat impercatum. ueloci cursu cumenty  
bus animis uultib; trucidissimis pccisus ceciderunt.  
Sēm uero dyonisiū contrapfidos inueniunt dimi-  
cantem & p<sup>re</sup>dicacione continua uulgi multitu-  
dine ad fidem inueniunt icem uocantē. Cum quo  
& icem beatū uirum iusticiū p<sup>re</sup>tor & eleutheriū  
dicē conem. quos ipse beatus uir in suis ordib; conse-  
crarat. p<sup>re</sup>dicacionis eius socios & discipulos.

per s&ctoru dicit furor inuenit. Huius uiri abeati  
 dyonisi numquā peccata ebcontur abesse p̄cesentia  
 quos diuina p̄ces celer n̄ regni iam p̄cesciebat eē.  
 confor aet. Occidebat scene p̄ius peccat̄ induorū  
 p̄fectib; filiorum. cū d̄ digni filii peccat̄is sc̄er anam  
 spirit̄edib; humeris leuigarent ut onera carnis ab  
 id̄ta ad purum uclerent & heris uolcare fulgore.  
 Per s&ctionis ergo publicata sententia impiorū  
 gaudent turba p̄greditur. & contra d̄ni sc̄mulo  
 pugnat̄ura conspirat. Niroque modo inermib;  
 uiris non ucleret plebs armata resistere. Tunc  
 hostis antiquus uidens sibi perire. quod d̄no constabat  
 seruceri & cessidua populorū conuersatione p̄ficere.  
 tota ardis succē calliditate ad impugnan da  
 que fudat construc̄ta conuertit. & eos qui unum  
 & uerum d̄m sc̄i b̄cep̄tismatis iā unda r̄p̄sas se  
 credere sc̄te ebcontur. diuersitate sup̄plicium a  
 turcer̄nt. Sed sc̄i uiri x̄pi confessor̄es & incen  
 tyres. impiorum lectran̄tib; uim sc̄e p̄cedica  
 tionis & incognis uirtutib; obui centes. Nullo  
 m̄du aerriti r̄p̄borum x̄pi & lesiam noue  
 cotidis f̄eunditate dicebant. Cūq; x̄pi

eclesie predicatorum suorum meritis & ora fun-  
decate quoniam ut inter turbines & cellas quelic  
torum pendie cresceret & decugeret ipse & iam  
graciam ferax inmensitate sub acta cordis con-  
punctione colla se icem xpi iugo domata genu-  
debat. Ab ipsis demique disaruebentur idola  
quorum summo fuerant & studio febri cata & por-  
tum seductis in uento idolorum gaudebant pes-  
se necus regia. Lugebat tunc portio uicta  
dicabolica dea uictrix eclesie legio triu-  
phans & cumq; ecclie gererentur furore atro-  
cissimo ministri crudelitatis accensi unus  
ex his sem uirum dionisium cum magna cordis  
seueritate adloquitur dicens. Tunc es ille  
infendissimus senex quideorum nostrorum cul-  
tura euecuas & inuicissimi principis factu-  
re contempnis. Dic ergo cuius te asseresse  
cultorem aut que confessione tuedicationis  
adsensibis. Tunc hi tres bectissimi uiri dyo-  
nisius rusticus & eleutherius triumphero-  
rum in camino ignis deambulantiu spire  
ferri caris macta quocsi ex uno ore uidem

interroganti dederunt responsum. Condi-  
 tio nra xpian legi noscitur femulcerique  
 uero confiteamur liquido tuis aurib; intama-  
 mus. Confitemur p pater & filiu & spm scm pa-  
 tre ingenitum filiu a solo pater genitu spm  
 scm ab utroq; credimus pcedente. Adhuc impius  
 persecutor beator interrogat scos ergo princi-  
 pum a uobis iussa contempnuntur & non ura con-  
 fessio inuictissimoru deorum iura respondit.  
 Sciut superius un animiter respondentes dix-  
 erunt. Ut presertim sumus xpm di filium nccum  
 ex maria uirgine que cunctis populis certap  
 nuntiamus audetia & credimus & confitemur  
 & ortenondisidamus concludere. In hac scos  
 uiros fidei constantia permconentes se uilic  
 toris longononspatio differentes felicia col-  
 le p fide xpi submissa p se uos in uero arun-  
 cauit. Reddentes terre corpora beccetis celo  
 animas intulete. Namque ad ostendendum  
 diuina pi & ces mcor tyrib; suis conlata uide tonā  
 cū a corporib; abscessu capita uiderentur eorū  
 ut poterant lingue dnm fecerentur;

Quere beccata nimia & donro gratie so adces  
Oscā & uere lcaud condcefreo rā mactos in tr̄ quos  
nec primus & secundus potuit esse nec tertius  
Sed sc̄i trinitatis gloriam confitentes uno am  
plius ab urbe milicario p̄cer uim in monticolū  
trino meruerunt in car tyrio consecrari  
Iacebant denique in uerticem montis absisa  
corpora p̄giosa implebatur in car tyribus  
xpi quod olim prophete p̄s dixerat ad futurum  
Ut in conspectu dñi p̄giose per m̄cerent  
mortalis iustorum. Hic inq; adde clarandam  
in car tyris & sacerdotis primi meriti ecc̄ glori  
osa ut p̄ quem salutifer primo ceperat fructus  
horum eo amplius glorie ipsius p̄cer & triumphum  
beatissimi sedyoni su & pontificis ue  
nerandissimi ex anime cadaver erexit. beccata  
quem cœnu caput a corpore licetoris ense arun  
cato pendulo cepit brechinis uel diatone atq;  
ab illo montis cacumine duob; fere milib; fir  
mis gressib; ad portum accit. Nouo & prius in audi  
to miraculo ex cœnu corpus uiuentis cur  
re se mox & homo ic̄ mortuus firmis incede

replantis.

Beatorum iugur rustici & leuthegi metu  
 entes impii ne conuersi populi  
 fidelissima p[ro]bat[io]q; deuotio <sup>rudior</sup>  
 corpore p[ro] futura sibi ad p[ro]curo animum tumu  
 lce consecrarent inuito consilio inposita nau  
 bus in profundissimum deorsu uerunt gur gi de  
 demer gi. Sed d[omi]n[us] omni p[ro]f[ect]o bonus iustus &  
 misericors qui misericordia suam hu  
 mano generi n[on] quicquam negat. qui phoerco  
 nis consilium rubri maris unda submersit.  
 & <sup>hald f[er]uit</sup> achito fellis icatu femineo colloca trunca  
 ut ipse impudentem consilii misericordie  
 sue carae destruxit ut p[ro] d[omi]na du celu  
 minaria non gur giat unda submergeret.  
 sed xpi habere & fortis & lesice bellatores.  
 Item macronica que decem catullis nomi  
 ne que licet paganorum adhuc & rogibus  
 tenere car ad dicat conuersa acmen  
 ad fidem xpi p[er] exempla maritimum sedesi  
 derare & mente monstrabat & opere.  
 Di ergo misericordia inspirat te maote  
 uirtutis consilium ad p[ro]curo adq; ad conuuiu.

uenire postulat per curretes; Cumq; eis copia  
oblati te humanitatis expendit ame  
moniam missa eorum que suscipere cogent  
de dicitur sit; Denique fidelibus suis archa  
nec sui pectoris reserauit ut sub stracate fur  
to proceatose corpora mercurii beccatorum  
infecto procul ab urbe memorate leopide  
in gello quem seguiti perauerat ad futurum  
lectenter absconderent qui iussu complentes  
festinenter quod eis preceptum fuerat exse  
cuntur; O furum laudabile qui cui quicquam non  
intulit decem num sed mcegis omnibus beccatu  
contulit lucrum. Cumq; ut moris est scationis  
sue segitem se erectus produceret ager. ite bea  
torum mercurii est ubi acate ditatus.  
ut & centuplicatu fructum cultor adque  
reret & pccatricem mereretur salutem  
& magnum thesaurum posteris consecraret.  
Predicite itaque meritis famulice horu  
in memor mercurii secretorum cum  
primum per scationis uideret ac buisse  
ferorem locum scorum mercurii ossa ser

48

uicentē omnino ciuitudine requisitū cōd; in  
uentum in gentis mcausolei constructione  
significat. Quā uenerabilem feminā non in  
merito credimus sine dubio scis mcausolei;  
cōd hēsisse quia nisi eam redemptor omnium  
cōd agnitionē sui nominis uenire uoluisset ne  
quāquam eius p̄toris consilium acerte p̄dic  
tas infunderet. Nāque cōdque ullā ambigūe  
acerte confidimus utque beatorum mcausolei  
officiis uicentē eorum intercessionib; cōd fidei  
pertingeret ueritate m̄ xpianorum igitur  
urbē quā plurimā quib; beatorum mcausolei  
fueret cōdmonitione conuersa omnino  
ad; cōdque quāque uicentē poterat omnino de  
uotione sumoque cōd studio sup̄scorum mcausolei  
tyrum beate caduera & ecclesiam construxe  
runt. Quinque glorie trinitatis trino nu  
mero dignis cōdromatib; humauerunt; ad  
quorum digna corpora di omnipotentis opi  
tulante clemētia cotidie uirtutum in  
signia deducuntur. Quis & lenis sermo  
ut que lingua acertorum mcausolei sus

fiat ut de nocte uir autis quoniam donec  
ipsum quosunt humenimentis retinet. Infirmis  
scilicet debilib; gressus cecis uisum  
surdus ceciditum & mutus redditur sermo.  
In mundi spiritus ab obsessis corporibus expellun-  
tur & pice uocis felici excauditione pin-  
guentur. Nos ipsos quos uis in merito eorum  
rum credimus scilicet precibus adiuuen-  
dos qui ut ebrietat & indigni eorum uobis sen-  
temptionis presumimus in timore.  
Non enim ingenui capere uocem aut proprii  
sensus industria sed quod uiderum fide-  
lium nobis relaxatione perueniunt. & quod  
ex parte in quibus decem perginulis uidera-  
nis peccata ut potuimus longo spatio inter-  
lata didicimus. Nam sicut maiorum cog-  
nouimus colloquia peritorum timentium  
dominum & studio sancte caritatis cordentes multa  
debeatorum uirorum predicare certamini-  
ne ad laudem christi & gloria mercatorum  
ob memoria posterorum scilicet studue-  
runt in deo caritas. Sed subripiente

B

f

negligentia & cetera qui procurrerent hostis inu-  
dice flammarum incendio feruntur esse  
consumptae; Nec uirarum mentium solles  
capere ciuites expectatis que die accidunt uelle  
pensare que reticentur incciora hoc ta-  
men ceteris que ulla dubitatione confidimus  
multa eos pro christi subisse certamina quan-  
do usque ad presentem acta per eos diuina uir-  
tutis cotidie dignetur declarare miracula;

Precisus autem sanctus marcus christi dionysius  
rusticus & eleutherius uel idus octobris  
sub domitiano imperatore apud gellios  
perisus cum ceteris regnante domino nostro ihesu christo  
quicumque & spiritu uiuit & regnat in seculum amen

**IN NOMINE DEI SUMMI INCIPIT HUMILIA  
HUIUSDEI BEATISSIMI DIONISII LECEPDAI HDIE  
FESTIUITATIS EIUS;**

Sciam ceterisq; gloriosam & omni uenerati-  
one colendam beatissimum patris nostri  
Dionysii sanctissimi dionysii nobis  
hodie dilectissimi fratris festiuitatem diui-  
na pietas renouere dignata est;

Quæ non minus credimus in celestibus præ-  
dicari dum a nobis & ceteris peccatoribus de-  
uote ueneretur interpres. Nam licet omnium  
sanctorum solemnium actuum omnium  
Christianorum sit animus peccati ceptus. Nobis  
tamen proprie ac peculiariter inducit  
& peccati nostri festa uicte te letendum est.  
Ut ubi præcipue in ceptis & pontificis  
glorificatus est ex utroque die eius mar-  
tyri sit leticie principatus. Quidquid  
tamen a nobis eius impenditur seruituti.  
cedit eadem sui & nisi referatur auctoritas.  
Sicut enim ipse uita fructus respicitur frequen-  
tia intellegatis diei huius recuperatum  
cedit communem per anere leticie dum  
honorem celebrari concupiscit ad  
annuere festo peccatoris. Abundantiam  
namque uos credimus per presentis pec-  
catorum præsentibus diuine presentie gratie  
uicte uicte dum solerti studio ceteris  
sanctis uigilantibus conuenistis. Neque enim deuo-  
tionem ueram ille deserit cuius uos reue-

rentia congregauit; Vestris enim nempe fr̄  
 ut pius p̄cedat sc̄is conuictus & obsequiis et in suorum  
 exultat numero filiorum; O uere ueneran  
 de nobis sc̄i p̄cedat nos. Tri festiuitates; O uere  
 beate & magnis laudibus; p̄cedat de sole  
 nitate de quae angeli dñm conlaudant in  
 castris sacerdotum cordis in cœno resultat  
 honore & in cœno tyrum p̄cedat chorus uic  
 torice p̄cedat in cœno; In qua diu de causa op̄ate  
 ferantur in cœno p̄cedat in cœno negata  
 lumina dudum factentum diu abluuntur  
 macule peccatorum & uota cunctorum  
 ceduntur iustis p̄cedat; Quamuis & eni  
 fr̄ sc̄i p̄cedat in cœno reuoluto circuitu eius  
 nobis sc̄i p̄cedat uideantur renoueri uigilie  
 & xp̄ianis populis per sp̄cedat tempora ino  
 ue sint ac stupende sed cedat xp̄i gloriam  
 nob̄ cum prouit tuitib; cotidiane per mandit  
 & laudande; Quis & eni in hic eḡ per  
 endis adueniens non sanus abscedit. Quis  
 delictorum sc̄i p̄cedat in cœno p̄cedat in cœno ge  
 miu dixerit esse seum non indulgentia

promeretur huius certe ut credo diei festum  
ante multo ante prophetae confpexerat dno cu  
dicebat; Dne dilgei decore domus tue & locu  
habitationis glorie tue; Et beatissimi patris  
nri condigne sacru transitu p[re]dicant dnm conlau  
dicant agebat; beatus que elegisti & celsumpisti  
dne habitabit in atriis tuis; Mirabile enim  
& mirabile dilectissim hunc uero donu post apos  
tulos tribuit diuina dignatio. cu pot[est]as  
tribuit potestatem que clise cu eo ee gloria decla  
ratur; Iste omnino fr[ater] mei iste e beatus ille  
& uere p[re]dicandus xp[ist]i sacerdos & martyr  
dionysius cepropcegia que apostolorum acta  
comemorant ciues athenensium nobili p[ro]p[ri]e  
orator dicebat & dicit & de thomais studiis ab in  
fancia rudimtis instructus in diuina insula  
athice p[ro]p[ri]e genitus quideo cepropcegia dic  
tuse eog[ra]meo de loco quicquid dicit libera  
lib; fudat lictis eruditus & eodem s[er]u[er]e d[omi]n[us] eius  
dem generalitatis non solu deducit sed celioru ex  
ditissimus doctor merat; Sed ce diu uent nos  
ipsius misericordia quipp[ro]ph[et]e compollicare

dignatus est dicitur apud os tuum & ego cedi implebo  
 illud & bruti uoluit animi dicitur oralaxari; Peccata  
 uobis de huius seculi insignia intamendum esse dicitur  
 fore quod uis sine dubio deuotus credimus animus  
 pleccitura; Quaedam & enim in quibus dicitur gressus edicibus;  
 selegendo cognouimus quae dicitur nobis relectione uir  
 rum nocte fidelium; In diuino eugippius an ficer  
 chus honer isord pny mico d seclute; Apices uirg daz  
 tactis anatholio deficiente suscepimus in quibus; in  
 seratu legitur uti quantum nre memorie ut pny dicit  
 uel ista qraditione fecor dicitur in de ueris dog  
 mectis; ut seditur ueris & cetera athensium seu  
 desitu ut compositione urbis athens uobis scy  
 bese studis lit aerali curate; & in cetera in  
 scriptis uis seppenmus quae tenus uobis breuifald  
 p istri xissem quae in pte ciuitate athensium  
 aemponb; ce postoloru gesate fut quomodo  
 pculo apostolo ibidem supbr uenidite pmanes  
 filosofices & fellcebr reru imaginacionib;  
 sefaterunt; immo dicitur & p dicitur anobis ut de simacho  
 & cepollinore chronopcegitane non & de dio  
 nytio an opcegitate quae dicitur pculo apostoli

atempore; apud athenas decruderunt quid de illis scire  
ut quae lix pcepit athenensium quaque de stirpe ortas  
uobis luculenter exprimerim; Quod ut scilicet secundum  
inbellitate ingenium p trecentis ad dardanio aeterna  
trecentis uelut acutis sicut ad dardanio potuimus.  
uobis p anca thologium filium & ceteros uoluntarium dixerunt  
mus; Athenas autem in confinio aeternis & la  
chidemonoru posita situ aeternarum montuosa  
ionichimicis fecucibus; in dardanio ege. o pelago  
sinistra pcepit contingit; Urbis inclita & anti  
qua aeternarum fertilitate opulenta fecundi & elo  
quentie nutritrix philofoforum & scipidorum genitrix  
artium uenerum & diuitiarum opulenta p dardanio urbi  
b; pollebit. Hae posita e in cetera pumtia ubi  
ceteros & mincander reges gentium decruderunt  
ubi ceteros & hipocras & ceteros aeternis in ceteris sunt  
quinto orbe in pteris aeternis; scipidorum flonibus;  
fulserunt; In hac in cetera pese urbe aeternis  
ceteros & mincander reges simul aeternis cultus  
idolorum supstantiosa telegio pumtia septa  
emittit; Quing; & omni regionibus dispersa defen  
bitur; Pymico regis que ege in cetera respicit

montis super eminentis urbe ubi secutus in Apollini  
 autem simul cetera ueneris colebantur in lusionibus;  
 Quam regionem Chronopcegonem Greci nuncupant;  
 Chronus & enim Greci secutus nuncupant; Secunda  
 regio athenae est quae respicit contra trachem ubi  
 athena ueneris magnitudinis inerat & ubi faon  
 cegrestis hominis simul cetera apcestonibus die  
 bus constitutus colebatur; Tertia regio urbis athe  
 nae est quae respicit portum neptuni ubi simul cetera  
 dicone & neptuni egei colebantur quae locum por  
 sedon pcegonem cappelcentur greci enim neptunum  
 possedon dicunt; Quarta regio athenensis urbis  
 est ubi idolum mercatoris & herculis simulacrum coleba  
 tur quod est in colle athenis montis in medio urbis  
 positus ubi concursus totius urbis lunae uenescen  
 te ueniebat ad colendum scilicet mercatoris & her  
 colem quos deos fortissimos adorebant; Quae  
 locum greci cehopcegonem uocant; Ars enim mercatoris  
 mercatoris lectum dicitur; Quinta regio urbis  
 athenensis est quae respicit ad portum scheam ubi ido  
 lum & simulacrum mercurii positum est quod locus gym  
 pcegonem nominatur & enim greci mercurius dicitur;

In urbis inanis terra siluam & montium fluminum  
 & urbis opulenta precedens urbibus; grece nobilis  
 simul floruit, & que tunc copud urbibus; & urbis proferebat  
 modo gentium impetu oppressa & inter capta deprimi  
 a; Apollo dicitur esse copollonis cuiusdam nobilissimi athe  
 nensium principis proscipia de ruccatus cuius pro nicho  
 leaus uir magni ingenii tertium studio pollens ci  
 uis & in clitus cergelice ceras magis aer. cuius filius.  
 copollo dum inter philosophorum scolos clarus habebatur  
 & contenti cas bibliogressu reuolueret dum deditur erat  
 philosophie & uicinis superstitionibus; ritupaganorum uicu  
 dius proculum copostolum nouum & in caudite ante adog  
 maticam pro dicantem. quid dum ei resistere non uidebat.  
 inuenit uerum esse doctrinam quam proculus apud athe  
 nenses edocuit. Relinquens uicinas superstitiones gratiam  
 pro uoluntatis pedibus; copostoli deprecatus est ut ueram doctrinam  
 & uiam salutis ostenderet & sequere christi non sciret nisi proferebat  
 esse discipulum. His ita gestis cum quodam die proculus aho  
 progreuisset & beatum dionysium interrogare cepit.  
 quod coleret aut quibus nominibus in conspectu suo & uenera  
 bili loco in seruiret. Cui ait dionysius. dies quos  
 coluntur propter nostrorum uirtutes & solertia

in cetera terra continetur h<sup>o</sup> colimus & adoramus;  
 Arces quos uides in cerat & ercules mercuri & p<sup>r</sup>api  
 nomine & honore scelerati sunt; Dū uero speculus signu  
 lce aliterice & simul cetera fecerunt deorum plus cras &  
 inter ceteras ceras repperit cetera uno in quo erat  
 titulum desup scriptū dō ignoto; Et conuersus ad eos  
 speculus interrogauit illos quis erat ille dñs incognitus;  
 Cui respondit int̄ & eros dionysius quia cetera huc n̄ ē ipse dñs  
 demonstratus inter deos sed ē incognitus nob̄ & uenturo  
 seculo futurus. & ipse ē dñs qui regnabit in celo & in terra.  
 & regnum ipsius non accipiet finē. Interrogans speculus ait;  
 Quid uob̄ uideatur homo erat ait sp̄s deorum; Respondentes  
 dixer̄; Quia & uerus dñs & uerus homo & ipse renouaturus ē  
 mandū sed cetera huc incognitus ē hominib̄; quia apud deos in  
 celo conuersio eius ē; Paulus dixit illū dñm predicauit quē  
 incognitū usq; nunc habuistis n̄catus ē de uirgine sed ita dicit  
 quia p̄ccatis uerus dñs & uerus homo p̄ quē omnia facta sunt notus  
 ē in ueteri & dñs ē in ierichel & sc̄m nomē; quē incognitū usq; nunc  
 habuistis modo cognoscite quia ipse ē solus dñs & p̄ illū n̄ ē alius  
 dñs qui uos de morte reduxit cetera; Qui celū & terrā homines &  
 angelos in unitate regni sui iunxit. qui uiuificat & mortificat  
 qui claudit & nemo aperit qui aperit & nemo claudit; Hęc & cetera

plurimae pcculo p[ro]d[ic]t[ur]e cum p[ro] singula t[em]pla p[ro]d[ic]t[ur]  
car[um] & x[ristu]m d[omi]ni filiu[m] e[ss]e dionysius uer[ac]e doc[et] h[uius] & dog  
m[en]ta scelerat[ur] & nihil e[st] idole cui ser[ui]uebat. demonia  
m[en]ta qu[od] d[omi]n[us] e[st] recognoscent; Sp[iritu]m sc[ilicet] & uer[ac]itate[m]  
pcculi doc[et] h[uius] euident[er] sentient diuina gr[ati]a in  
f[aci]to t[ame]n cec[us] pcculu[m] conuertent & petiit ab eo ut p[ro] illo  
diuina misericord[ia] deprecatur & eius discipulus e[ss]e m[er]e  
retur; C[um]q[ue] die c[on]u[er]to. n[on] d[omi]n[us] d[omi]n[us] & pcculus c[ecus] qui  
d[omi]n[us] oculor[um] luce[m] priuac[us] pcculi se postulat uirtute  
scence; Mox ergo t[er]c[us] p[ro]p[os]t[us] d[omi]n[us] & m[ag]ist[er] su[us] ih[esu]s  
x[risti] imitatur eff[us]us cruce[m] eius d[omi]n[us] c[ecus] oculis im[po]s  
uit dicens; x[riste] uidelicet d[omi]n[us] & m[ag]ist[er] n[ost]r[us] qui oculis lu  
c[em] im[po]suit c[ecus] & l[um]i[n]ico accipere meruit ipse tuis  
oculis pot[er]is t[us] l[um]i[n]e restituet. Miru[m] modu[m] & lu  
c[em] accipere meruit ab oculis n[ost]ris & h[uius] uer[ac]itate[m] f[aci]t  
tam cec[us] d[omi]n[us] e[st] dicens; U[er]o cec[us] dionysiu[m] & d[omi]n[us] quia  
pcculus seru[us] ih[esu]s x[risti] cec[us] te meminit. ut memor spon  
sionis t[us] cec[us] uenire non p[er]g[er]it & b[e]n[e]d[ic]t[us] m[un]d[us] celu  
tis accipit ab omnib[us]; c[um] solui possis n[ost]r[is]; de h[uius] t[em]p[or]e;  
Mox it[er]um l[um]i[n]e[m] recipit. ab o[mn]i[n]u[m] p[er]de uer[ac]itate[m] b[e]n[e]d[ic]t[us]  
tis impleuit & cec[us] dionysiu[m] p[ro]p[os]t[us] pcculi c[um] uer[ac]itate[m] p[ro]  
d[omi]n[us] nuntiauit. Sed & d[omi]n[us] d[omi]n[us] d[omi]n[us] dionysius ut

*sine oculo lumine*

cœcus respexit firmis luminibus; p̄cepit t̄m̄e h̄is eum uer  
 bis adlocutus ē dicens; Tunc er ille quē cœcū natum  
 cuncti cognouerunt cœcū finis; Cuius respondit; Ego  
 nempe sum qui cœcus nectus usq; nunc lux mihi uite ē  
 n̄ga t̄c̄ p̄sentis; Sed ipse p̄cculus qui tibi cœcū uenise  
 m̄cendecur̄t inuocato ihu xp̄i & m̄c̄ḡist̄is sui uirtu  
 t̄es̄c̄m̄ t̄c̄c̄t̄is m̄h̄ilum̄ indul̄sit; Qui p̄tinus surgens  
 cœcū beat̄ p̄perat m̄cendecentis m̄on̄ta p̄cculi; Qui diu  
 tius morer̄ confestim credidit & t̄c̄c̄ri b̄c̄p̄t̄is m̄at̄is  
 unde resp̄ct̄is cœcū neḡt̄is & r̄on̄ b; p̄c̄c̄ḡen̄orū eius  
 se tradidit m̄c̄ḡist̄is t̄er̄is in b̄ūd̄um; Hac deinde  
 p̄cculo iub̄d̄ite xp̄i euangeliū p̄dicauit; Qui de the  
 salom̄ca reuer̄tens cœcū iā t̄c̄clut̄is m̄axim̄e p̄c̄r̄t̄e  
 p̄untis & c̄ūi t̄c̄c̄t̄is illius conuer̄t̄it cœcū fidem;  
 Deinde cum p̄cculus rom̄ā p̄ḡr̄ & ipse t̄roades  
 in pelic̄ urbe l̄c̄chi demoni p̄dicans euangeliū  
 regni c̄lestis multos conuer̄t̄it cœcū fidem; Hunc  
 d̄ic̄c̄ b̄c̄ct̄issimū uirum sc̄i p̄r̄ ardore suc̄ censum  
 c̄ūrice mundi d̄nr̄ iudeorū m̄c̄enib; p̄ndey & ad  
 fixus & sol̄ t̄uid̄m̄ morte p̄c̄c̄es c̄m̄ lucis sui radios  
 in t̄t̄e noct̄is m̄uat̄is & hor̄ȳs̄e & mundi c̄lyma  
 ac t̄nebr̄ic̄ū noct̄e t̄ex̄it̄ & dixisse f̄ȳunt

Hic & nox quæ nris oculis nouæ discoidisse miremur  
totius mundi secluatē aduenisse monstrauit & dī  
filiū humano genere senū inluxisse dicitur;  
Quæ secluatē Quæ se diuina luce p̄fusum quis il  
dixit beatæ iasoræ p̄lelatus ut quin & dum sac̄  
erit fonte senectus Paganis eccl̄ huc uiscib;  
tanti ucler & fidi mirā h̄ reseruat; Nec cum  
tot donorū gratia p̄ pol̄ l̄ & indoct̄ ne eloqui  
tis & scripturā r̄ florib; p̄ omnia fulsit; gr̄ & in ep  
pe eūct̄es libros in ficos scripsisse feruntur; Unū  
quid dicitur contra hereses hoc ē contra omnes he  
ses uolum̄ unū De fide catholica uolum̄ unum;  
De contemptu mundi & nouē ordinib; cælorum uo  
lum̄ unū; Quæ ita audiuius constantinopoli t̄c̄n̄s  
seruus t̄c̄n̄etur; Hunc etiā secl̄ uirum beatus ge  
gonus in homelias suis uerū & antiquū p̄c̄t̄e  
omni cū ueneretione conl̄cudat; Quæ d̄t̄  
cū subdomitico no xp̄ic̄no p̄f̄ & uitor̄ p̄ m̄cr  
ayru gl̄oricem exentiuit eccl̄ sup̄ d̄os p̄cession̄  
eius p̄ ḡt̄e uob̄ uolum̄ innotuit; Nos cū & x̄nge  
ni in bicillitate & signis c̄bitis non t̄c̄t̄e me  
p̄ quæ felici p̄s̄umptione obtemose & se

uerentia scissimi domini & pccatorum nri uirga  
 in ecclesijs ob edificationis gratia breuiter quid  
 innotuimus scribentes hoc quia si quid uobis aliquid  
 seruitutis impendimus uestris nos sine dubio <sup>apud</sup> sem  
 mcer tyre credimus precibus; adiuuandos; Opere <sup>& ipsud</sup>  
 pretium reor Ut in tunc pccatorum sceler dotes  
 & mcer tyres solemni acate beatoru & a rustici  
 & eleutherii memoria recitabuntur; Ut ubi uno  
 die xpo subidant mcer tyri ibi in die eoru  
 mcer tyri sit ueneratio digna acate; Necq; cu  
 in omniu scoru commemoratione laudandus sit sed  
 in horu excellentia mcer tyrum merito exultan  
 tur glorificandus quos grecia di in tantum apice  
 inter omnia ecclesie membra puxit; Ut eos xpi  
 grece & electio pccator & ecclesie similis & fines  
 fecit & equales; Isti enim uiri scilicet pccator qui per  
 quos tibi cellia euangelii xpi & grece seculis  
 resplenduit et que erat mater erroris facta  
 est filice ueritatis; Isti sunt scilicet pccator qui ueri  
 que pccator qui te regni celestis; et cetera  
 aptenda; Quia uis enim multas aucta uic  
 rus uis regni tui tunc mcer tyri; discederis

minus tamē quod tibi bellicus labor contulit quā  
quod pcc̄ xp̄i ante phorū p̄gationū m̄cc̄ tyrrū hora  
subegit; Necq; ignorant tuē dignitatis auctore cū de  
his dominari gentibus uidereris; Magnis ne p̄pe sub  
acta ser uiebas errorib; Nā quanto tenacius eras  
per diccū uinc̄ acc̄ acc̄to es p̄ eorū p̄cessionē mira  
bilis celsoluita; Felix ē gēllia que tantis hac  
actes meruisti suscipere sacer dotes; Felix te p̄an  
sius cuius glebe meruerunt acc̄torum m̄cc̄ tyrrū  
cruore rigari; Ecce tyrrū m̄cc̄ tyrrū beatorum  
glorice polles; Ecce rutilantib; agminib; eorum  
te beata p̄mia combibunt & quesi & multarū  
honore gemm̄cū cons̄to diademate coronar;  
De quorū p̄sidio dil̄ctissimi fr̄s nob̄ ced̄ exemplū  
p̄ct̄it̄is & confirmacionis fidei p̄p̄c̄rat̄is ar  
mis eorū in quantum possumus imitemur & exempla;  
Ut ubi sequamur meruere gregis ubi p̄cessit  
fortitudo p̄ctorum; Nec in illud nob̄ fr̄s sc̄iss  
simi m̄cc̄no p̄e p̄uidendum ē ut cū p̄sentia  
bus m̄cc̄ tyrrum festiuitatib; honoremur  
futuris uideamus sc̄is eorū consortiū copular;  
Ecce fr̄s mei ut c̄spicitis beatorū m̄cc̄ tyrrū

auri gemmarumq; copia beata corpora regunt;  
 Et qui hic pro impiorum gladius sub miserunt  
 colla felicia terrarum eos principes punit adoran  
 et uicib; Quanta ergo illuc eos putatis inter an  
 gelorum & cherubimorum choros gloria  
 sublimem quocumque hic eorum beate caducis  
 attentis honorib; ex tolluntur; Hic nos dñi &  
 fr̄ ut superius diximus p̄tenti die huius solē  
 accē. uis p̄tē a uis; non t̄cē ēē quā felice de  
 uotione aliquid int̄mēē d̄cē uis sc̄d̄tē quia  
 hēc b̄d̄ quē uis ignēē p̄tē m̄h̄ deuotio & fida  
 dilēctio iuste retributionē mercedem; Sicut  
 aū & nos & p̄tē sumus & n̄r̄ p̄tē m̄c̄iores c̄d̄  
 mus c̄d̄q; confidimus in omnes labores istius uite  
 ad obtinendā miser̄ cordiā d̄s̄ p̄tē n̄r̄ specialium  
 p̄tē n̄r̄ orationib; c̄d̄ uandor; Ut quā uis  
 p̄tē p̄tē c̄d̄rimur. attentū eorum sc̄d̄tē  
 m̄tē ēē ḡtē. Et quid uis n̄r̄ iniquitatib; ma  
 c̄tē m̄r̄ beatorū p̄tē n̄r̄ mart̄rum  
 p̄tē; foueamur; Istē p̄tē concedente a d̄m  
 filio p̄tē qui c̄p̄tē & sp̄s̄ c̄uuit dominat  
 & regnat & tunc & nunc & p̄tē n̄r̄ c̄d̄ta  
 s̄c̄tē. am;

81  
Incipit omelia in festiuitate s<sup>c</sup>i dionisi.

*[Faint, mostly illegible handwritten text in a Gothic script, consisting of approximately 25 lines.]*

A

C

8

Orig. 233

56a





restaur. Heiland / Kranich Mai 1972

Opte gēa. Jacobi. per. Joh.  
de vita et passione sct.  
Nyonisii.

1002 VIII 20